

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
plačila ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 50, upravnštva št. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Centralizem uživa.

V svojem temeljitem govoru ob priliki razprave o proračunu notranjega ministra je naš poslanec dr. Kulovec razgrnil vso žalostno sliko upravnih razmer, kakor vladajo danes v naši državi. Prvo, kar bi potrebovala naša država, če naj se konsolidira, če naj se pravilno in zdravo razvije njen organizem, je dobra uprava. A da je naša sedanja uprava dobra, tega si pač ne bo upal trditi noben resen človek, in mislimo, da ga tudi ni optimista, ki bi si obetal zboljšanje te uprave na podlagi obstoječega sistema. Ne, če hočemo res kdaj priti do dobre uprave, potem je samo ena pot: temeljito pospraviti s sistemom.

Temu sistemu pa se pravi centralizem, ki je v teh sedmih letih pač več ko dovolj pokazal, da je nekaj nemogočega in trajno nevzdržnega. Vidimo, kako na centralizmu vsaka vlada skrahira, doživljamo ravno zdaj žalostno polomijo Pašić-Radičeve vladavine, vidimo, kako se razmere pod centralizmom razvijajo z vsakim dnem na slabše, in ne vidimo nikjer možnosti, da bi se dalo s centralizmom kaj dobrega napraviti. Centralizem je kakor rak v pomenu i živali i boleznij; rak kot žival leze vedno le nazaj, naprej nikoli ne pride; a rak kot bolezen je neozdravljiv.

Pravzaprav ni nobena vlada sama na sebi kriva, če ne doseže nobenega uspeha, in kriva tudi ni seljačka vlada, če je njeno osem mesečno delo ena sama blamaža. Kriv je le centralizem sam po sebi. Naj pride še tako dobra, solidna in sposobna vlada, gotovo je, da na podlagi centralizma tudi ona ne bi mogla bogve kaj opraviti in ustvariti; mogla bi že morda kaj zboljšati in popraviti, toda urediti vse tako, kakor bi moralo biti in kakor si vsi želimo, pred vsem pa usposobiti državni organizem za krepko življenje in razmah vseh sil, to bi se ji nikoli ne posrečilo. Že zato ne, ker je centralizem nekaj, kar je proti naravi; v naši državi pa še posebno.

To je prav lahko dokazati. Ko se je ustvarila naša država, so bile tu same avtonomne edinice. Naravno je tedaj bilo le, zvezati te edinice v eno skupino z ohranitvijo njihovega organizma. To pa se ni zgodilo; pač pa se je z nasilno operacijo te edinice spojilo v nov njihovu organizmu protiven organizem. Kaj so takrat pametni državniki svetovali? Pustiti na miru več ali manj že izgrajene avtonomije, ki so jih imeli posamezni deli, in le zvezati te avtonomije potom izenačenja in izpolnitve na primeren način v eno celoto. To je bila naravna pot konstituiranja nove države. A čudni državotvorci, ki so se polastili tega dela, so ubrali pot ravno narobe. Kdo je kdaj videl pretvarjati državo iz avtonomističnega sistema v centralističnega. Še vsi državni organizmi so se razvijali iz centralizma v avtonomijo. Le pri nas je moralo iti kakor vse tudi to narobe.

Pa so ti čudni državotvorci potem skovali vidovdanske ustave, po kateri naj bi se centralistični sistem zopet prevedel v avtonomističen sistem, kakor oni zatrjujejo. Kaj pa je potem sploh bilo treba ukiniti avtonomije? V Sloveniji smo bili podedovali po Avstriji nekaj deželne avtonomije. Kaj nam je bilo treba vzeti to avtonomijo, če nam jo bo vidovdanska ustava zopet vrnila in še v večji meri, kakor nam jo obeta centralistični tisk? Prav nobene potrebe ni bilo podirati stare avtonomije posameznih dežel, če je bil pošten namen izvesti državno ureditev na samoupravnem principu. Toda to je pač, da centralizem tega poštenega namena sploh nikoli ni imel. Saj izprevidavamo od dne do dne bolj, kako je centralizem le sam sebi namen.

Zdaj imamo že nekaj let vidovdanske ustave, ki predvideva samoupravne oblasti. Zakaj se to doslej še ni izvedlo? Kaj je neki oviralo mogočno PP-vlado, da teh »samouprav« ni uresničila, in kaj ovira RR-vlado, da se tega dela ne loti? G. minister Maksimović napoveduje volitve v oblastne skupščine v najkrajšem času. Koliko centralističnih ministrov je te volitve že napovedalo, a še sedaj jih ni — in jih tudi ne bo še tako kmalu. Saj to navsezadnje tudi ni stvar, ki bi se dala napraviti od danes do jutri. Treba v to veliko priprav, a doslej ne vidimo nikjer niti sledu o tem. Bosna na primer je razdeljena na pet oblastnij. In že takrat, ko je bila sprejeta vidovdanska ustava, so poslanci iz Bosne opozarjali vlado, da razun v Sarajevu na nobenem oblastvenem sedežu ni primernege splotja za oblastveno skupščino. Kje naj te skupščine zborujejo? Pod milim nebom? Treba torej takoj začeti zidati potrebne stavbe.

Vladna komisija preišče poslovanje TPD.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Radi redukcije delavstva pri TPD sta svoječasno poslanca dr. Gosar in Franc Kremžar na ministra za socialno politiko, za gozdove in rudnike in za trgovino naslovila interpelacije. Danes pa sta obiskala ministra za socialno politiko Simonoviča in trgovinskega ministra Krajača. Od ministrov sta zahtevala dejanje v smislu vprašanj. Minister Simonović je izjavil, da se je sestavila posebna komisija vseh 3 ministrstev,

da preišče, kakšni vzroki so napotili TPD, da je začela z redukcijami in da meče delavstvo na cesto. Ta komisija sestoji iz zastopnikov ministrstev za socialno politiko, za gozdove in rudnike, za železnice ter za trgovino in industrijo in je že odpotovala v Ljubljano, da takoj na licu mesta preišče vse pritožbe proti poslovanju TPD, čije poslovanje zavzema v poslednjem času tak obseg, da je proti njej nastopiti z energičnimi koraki.

Jovanovičeva skupina proti proračunu.

ZA PRORAČUN BODO GLASOVALI SAMO IZ DISCIPLINE, ODGOVORNOSTI PA NE PREVZAMEJO.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Proračun ministrstva za notranje zadeve je še vedno na dnevnem redu narodne skupščine. Debata je zelo živahna. Govorniki vseh strank navajajo neverjetne slučaje o nasiljih policijskih in političnih organov ter opisujejo strahote režima v posameznih delih naše države. Dejstva, ki jih navajajo ti govorniki so pora na. V tem smislu delujejo ne samo na objektivne kroge, marveč je opoziti tudi med vladnimi strankami veliko nezadovoljstvo. Nekateri radikalni poslanci so z ozirom na to zahtevali, da se skliče seja, ki se je danes popoldne vršila.

Na tej seji radikalnega kluba se je razpravljalo o debati o proračunu. Z ozirom na nezadovoljstvo, ki vlada v radikalnem klubu proti posameznim ministrom in njihovim proračunom, so nekateri poslanci na seji radikalnega kluba predlagali, da naj noben radikalni poslanec ne zagovarja teh proračunov.

Zelo dolgo in ostro je v tem oziru govoril

Ljuba Jovanović, ki je izjavil da bodo on in njegovi prijatelji v klubu sicer glasovali za proračun predvsem iz strankarske discipline, da so se pa pro foro interno odločili, nastopiti proti takim proračunom in proti nastopanju posameznih ministrov, ki skušajo zagovarjati v svojih odgovorih opozicionalnim govornikom razne nepravilnosti, ki so dokazane. To ni v interesu ne države ne radikalne stranke. Zato je tudi Jovanović mnenja, da ne bo noben radikalni poslanec ob priliki potrebe nastopil v njihovo obrambo. To naj se prepusti Radičevi stranki, ne pa radikalom, katera naj zato nosi odgovornost.

Opazilo se je, da so Jovanoviču pritrjevali mnogoštevilni pristaši, za katere se je mislilo, da so odločno proti njemu. Na ta način se je pravo razpoloženje kluba še bolj pokazalo, kar so doživali drugi govorniki, ki so govorili v istem smislu in odobraval Jovanovičev nastop.

Razprava o proračunu notranjega ministrstva.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Na dopoldanski skupščinski seji se je nadaljevala razprava o proračunu notranjega ministrstva. Prvi je govoril poslanec iz Južne Srbije Ljuba Čirković (radikal). Trdil je, da vlada sedaj v Južni Srbiji red. On je z delovanjem vlade in ministrov popolnoma zadovoljen. Zahteva samo, da se uprava še zboljša in da se čimprej sprejme občinski zakon.

Poslanec Dragotin Pečić (dav. dem.) je kritiziral poslovanje policijskih organov predvsem v Vojvodini. Navedel je razne slučaje nasilja. Obširno je govoril o agitaciji policijskih organov. Proti takim metodam se je odločno zavaroval.

Poslanec nemške stranke Franc Moser je poudaril, da so se manjšine v naši državi postavile popolnoma izven zakona. Nimajo niti pravice zborovanja, niti svobode. Na vseh poljih se manjšine zapostavljajo. Pripadniki manjšin se izpostavljajo največjim nasiljem in samovoljstvu civilnih organov. Navaja številne drastične primere o nastopanju predstavitev političnih oblasti napram pristašem manjšin v Vojvodini. Opisuje težke razmere in zahteva, da se v tem pogledu spoštujejo mednarodne pogodbe, ker bo sicer nemška narodna manj-

šina primorana, da si na drugem mestu poišče zaslombe.

Na popoldanski seji je prvi govoril poslanec dr. Zanić (HFSS). Iz policijske in orožniške prakse je navedel neverjetne primere. Najbolj strašen je primer uboja, ki ga je izvršil okrajni glavar v Bosanski Gradiški nad pristašem hrvatske stranke. Kljub dokazom, da je bil to premišljen uboj, je ostal okrajni glavar do danes nekaznovan. Nasprotno, notranje ministrstvo ga je lepo sprejelo pod svoje okrilje, kljub tiraciji, ki je bila proti njemu izdana. Taki slučaji mečejo seveda zelo slabo luč na našo državo in njeno upravo in zato izgubljamo na uledu kot pravna država.

Dr. Zanić je odgovarjal bivši notranji minister Milorad Vujičić (radikal), češ da je za ta slučaj izdal naredbo, da se izvede preiskava proti okrajnemu glavarju.

Za njim je govoril Božović (sam. dem.) o raznih slučajih iz Južne Srbije. Poudaril je, kako so danes policijski organi popolnoma v službi režimskih, oziroma vladajočih strank.

Po njegovem govoru je predsednik zaključil sejo in sklical prihodnjo za jutri dopoldne. Nadaljuje se razprava o proračunu notranjega ministrstva.

Poskusna mobilizacija v Sloveniji.

INTERVENCIJA JUGOSLOVANSKEGA KLUBA PRI VOJNEM MINISTRU.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Deputacija poslancev Jugoslovanskega kluba je danes obiskala vojnega ministra in pri njem intervenirala radi poskusne mobilizacije, katero je vojaško poveljstvo v Sloveniji odredilo za prvo polovico meseca marca. Poslanci Jugoslovanskega kluba so vojnemu ministru predložili, da je taka mobilizacija nepotrebna. Prosilili so, da ukrene vse potrebno, da se prebivalstvo ne razburja. Minister je v tem oziru obljubil po-

Danes po več ko štirih letih pa vlada niti kamna še ni položila, pa nam obeta g. notranji minister skorajšnji razpis samoupravnih volitev...

Prazne obljube! Centralizmu pač tudi isto malo »avtonomije«, ki bi jo mogla dati vidovdanska ustava, ne gre v račun. Njemu je pri tem stanju, kakor je zdaj najboljšje in zato bo tudi gledal, da pri tem stanju kolikor mogoče dolgo ostane. A kako dolgo bo nezadovoljni narod to stanje še trpel, to je seveda drugo vprašanje.

slancem, da bo takoj obvestil vojaško poveljstvo, da stori vse potrebno, da se prebivalstvu ugod.

Intrige proti opozicionalnim strankam

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Belgrajsko časopisje je v poslednjem času polno najrazličnejših intrig proti posameznim opozicionalnim strankam. Enkrat pišejo proti tej, drugič proti drugi stranki, ter nepravilno tolmačijo njihovo politiko in njihovo stališče napram sedanjemu položaju. Vidi se, da je ta gonja popolnoma sistematična. Javno je, da so vsi ti napadi predvsem naperjeni proti temu, da bi se oslabil položaj opozicije tekem sedanje debate o proračunu posameznih ministrstev in da bi vrgli seme nezaupanja med posamezne opozicionalne stranke, da bi na ta način vlada lažje in brez pravilne kritike njenega poslovanja mogla iziti iz te debate. Te intrige in pisanje režimskega časopisja naj bi imelo namen, zakriti pravo stanje v vladni koaliciji, ki ni tako, kakor bi ga želeli voditelji R in B stranke, ki so za to, da bi se sedanje stanje kolikor mogoče vzdržalo.

V nedeljo akademija Jugoslov. orlovske zveze

Zloba denuncijantov

Državno oblast kličejo proti našemu škofu. Kakor Nemei proti Mercieru.

Ker je naš nadpastir določno povedal, kar sicer Cerkev neprestano oznanja, da se mora kristjan varovati bližnje priložnosti v greh in torej tudi dosledno branja nemoralnih podlistkov in veri sovražnih člankov svobodomiselnega časopisja, je zavpilo svobodomiselnega časopisja kakor ljudje, ko so planili na sv. Stefana, ki se jim kakor naš škof liberalcem ni bal povedati bridke resnice. Čisto naravno je, da vpije. Tudi kaša se zvija, ko ji stopiš na strupeno glavo. Vendar moramo pribiti par dejstev, ki polemiko demokratskega časopisja kaže v posebni luči.

Nikoli to časopisje ne izhaja brez laži. Takole medruje »Jutro«: Ničesar dobrega ni dosegla klerikalna stranka, četudi je imela večino slovenskih poslanskih mandátov v svojih rokah. »Jutro« je menda čisto pozabilo, kakšne triumfalne članke o zmagi nad črnim klerikalizmom je pisalo po volitvah za konstituantno novembra 1920, ko se je svobodomiselnem res posrečilo v povojnih razmerah dobiti nad nami večno. Komaj pa so imele slovenske svobodomiselnice stranke večino, so šle in glasovale za centralizem! Nikdar ne bi Slovenija zvihovala pod težkimi udarci, ki jo danes zadevajo, da ni prišel dr. Žerjav iz Belgrada z velikim »uspehom« za Slovenijo, ki je centralistična ustava, na podlagi katere naš sedaj tarejo neznošni davki. Res je potem leta 1923 dobila SLS večino, toda nesrečna vidovdanska ustava je že bila sprejeta. Danes gre le za to, da z vztrajnim delom to ustavo spremenimo. Namesto, da bi grobokopi Slovenije in slovenskega gospodarstva spoznali in priznali svoj veliki greh nad Slovenijo, hočejo valiti krivdo na SLS, da si v konstituenti ni imela večine slovenskih glasov. Da bi lažje uspeš pri malomislečih, se poslužuje njihovo glasilo preste laži.

»Jutro« ogorčeno vprašuje: »Škof naj pove kdo iz šol namerava odstraniti krščanski nauk, kdo podpira veri sovražne organizacije in zabranjuje verske?« To lahko mi povemo. Pod Pribičevićem je bilo določeno, naj se na meščanskih šolah verouk poučuje le eno uro, pod vladno samostojnih demokratov se je določilo, da se na učiteljskišču v četrtem letniku ne poučuje več verouk. Ali menite, da bomo molčali in čakali, da nam vzamete iz šol vse kar je verskega, kot so storili vaši vzori na Francoskem? Ali ste dalje že pozabili, kake težave je spet demokratska vlada delala Marijinim konregijam, torej izrazito verskim organizacijam v Bosni? Gospoda, lahko tvežite svojimi ovčcam, ki poznajo samo »Jutrovo« duševno pašo ta e stvari, drugi takih udarcev proti krščanstvu ne pozabljamo. Naša skrb bo, da katoliškega ljudstva svobodomiselnost ne bo prevaralo, kadar prihaja v ovčjih oblačilih. In škofova sveta dolžnost je, da vernike na to opozarja.

In spet: »Naj nam pove ljubljanski škof, kdaj so klerikalni listi priznali svoje zmohe in kaj so prečeli neresnice.« Gospoda, povejte določno z dokazi podprto, kdaj smo vedoma govorili neresnico. Nasprotno smo mi že danes morali konstatirati, kako neresnično govorite o SLS.

Tudi sledeče modrosti ne smemo prezreti: »Škof slovensko proglašja klerikalni politični nauk kot cerkven nauk.« Le kdaj, kje? Če svari pred trupom nemoralnosti in protiverstva svobodomiselnega časopisja, proglašja samo Kristusov nauk in nič drugega. In Kristus svojih nasprotnikov ni vprašal, kdaj in kje sme govoriti o pogubnosti njihove morale in njihovih nauk. Prav tako je več kot domisljajnost če »Jutro« misli, da bo škof takrat govoril, ko bo »Jutro« prav.

Ugotavljamo, da »Jutro« ne enega škofovega stavka ni ovrгло kljub vsej gostobesednosti. Tega se tudi dobro zaveda, zato ob koncu kliče državno oblast na pomoč. »Očuvalec bi »Jutro« rado »verski mir« sz najstrožjimi sredstvi«. Da, kakor svoj čas slavni Hein in »Slovenski Narod«. Nič novega pod solncem! Toda kakor je odšel ta v politični pokoj, tako se bo zgodilo tudi njegovim posnemovalcem.

Vsak somišljenik S. L. S. naj stori svojo strankarsko dolžnost in daruje za ljudski sklad S. L. S.

Silna eksplozija v Pragi.

SREDI MESTA JE EKSPLODIRAL VOJAŠKI VOZ Z GRANATAMI — VEČ HIŠ JE MOČNO POŠKODOVANIH — OKNA NA HIŠAH V VSEJ ULICI SO RAZBITA — ULICA JE NASTLANA S STEKLOM — OKROG 50 OSEB JE RANJENIH.

Praga, 5. marca. (Izv.) Danes dopoldne so iz vojaškega municijskega skladišča prepeljali 25 zabojev granat, da bi popolnili zaloge strelišč po vojašnicah. Ko je voz, katerega sta spremljala dva vojaka, prišel v Tišla ulice, je nenkrat nastala silna eksplozija. Oba vojaka sta bila takoj mrtva. Ranjenih pa je bilo tudi mnogo civilnih oseb, ki so bile na ulici in po hišah. Ponesrečencem je takoj prišel na pomoč vojaški zdravnik, ki jim je nudil prvo pomoč. Vojaške oblasti so uvedle obširno preiskavo, če se je transport izvršil po vseh natančnih predpisih, ki so predpisani za take Transporte.

Praga, 5. marca. (Izv.) Eksplozija granat se je dogodila pred hišo štev. 11 v Tišli ulice. Nesreča je nastala po dosedanjih ugotovitvah

na ta način, da je padel en zaboj granat z voza na tla. Nastala je močna detonacija in so zelo poškodovane hiše od štev. 12 do 17. Zračni pritisk je bil tako silen, da so okna na vseh hišah v ulici popolnoma razbita. Železni zastori na oknih so odpadali in na mnogih krajih so popokale vodne in plinske cevi. Pritileča pri hišah, kjer so bile nameščene večinoma trgovine, so popolnoma demolirane. Vsa ulica je nastlana z razbitim steklom. Eksplozija je poškodovala nad 50 oseb, med njimi so 3 težko ranjene. Druga poročila trde, da je ranjenih nad 70 oseb. Oblasti so uvedle obširna zaslišavanja.

Praga, 5. marca. (Izv.) Policijsko poročilo o eksploziji poroča, da je bilo pri eksploziji ranjenih 39 oseb, med njimi 1 oseba težko.

Sestanek Stojadinović--Doumer.

Stojadinović sprejel francoske upnike, — Minister se vrne v torek.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Iz Pariza poročajo: Včeraj se je finančni minister Stojadinović sestal s francoskim finančnim ministrom Doumerom. Na tem sestanku, ki je trajal dalje časa, je Stojadinović obvestil svojega francoskega tovariša o poteku pogajanj naše delegacije v Washingtonu, in o težavah, na katere je zadela v senatu ratifikacija sporazuma z Italijo. Poleg tega sta ministra razpravljala o bližnji ureditvi vojnih dolgov z Anglijo. Fin. minister je sprejel zastopnike francoskih upnikov, ki so mu razložili svoje želje in nazore z ozirom na ureditev plačila kuponov. Fin. minister jim je obljubil, da bo belgrajska vlada njihove želje upoštevala.

Fin. minister bo odpotoval iz Pariza v nedeljo zvečer in bo prispel v torek dopoldne v Belgrad, tako da bo lahko prisostvoval sejam narodne skupščine, ko pride na vrsto proračun finančnega ministrstva.

MENIČNI ZAKON.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) V ministrstvu za pravosodje izdeluje posebna komisija menični zakon. Od Slovencev je v tej komisiji ljubljanski vseučiliški profesor dr. Milan Škerlj, kar je brezdvoma uspeh poslanca Hodžarja, ki je v svojem govoru ob priliki razprave o proračunu pravosodnega ministrstva odločno protestiral proti temu, da delajo v pravosodnem ministrstvu na zakonodaji samo komitije, ki sestojijo iz samih Srbov. Z ozirom na tako dejstvo ne morejo zakoni odgovarjati potrebam vse države.

OBNOVITEV POGAJANJ ZA POGODBO S FRANCIJO.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Iz Pariza poročajo: »Le Petit Parisien« poroča, da je Ninčić v razgovoru s Briandom in Berthelotom zahteval formulo za obnovo pogajanj za zaključitev pogodbe med Francijo in kraljevino SHS. Ta pogodba naj se sklene na novih temeljih, pri čemer bi se največ vzela v obzir locarnska pogodba, kakor tudi pogodba, ki sta jo sklenili Italija in kraljevina SHS.

DEPORTACIJA PLASTIRASA.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Iz Skoplja poročajo: Govori se, da bo general Plastiras z ozirom na poskus bega v Grčijo odpeljan po naših oblasteh preko mej v Francijo.

POLOŽAJ V ROMUNIJ.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Iz Bukarešte poročajo: Neprestano krožijo vesti o ostavki Bratianujeve vlade. Potrjuje se, da je romunski vladni predsednik že nekaj dni bolan in da je dal kralju svoj portfelj na razpolago. Javno pa je, da dela Bratianu z vsemi silami na to, da bi se njegova stranka obdržala na vladi, kar posebno dokazuje volivni zakon, ki ga je njegova stranka predložila narodni skupščini. Ta zakon je zelo reakcionaren.

Belgrad, 5. marca. (Izv.) Listi poročajo, da je prva žena bivšega romunskega princa Karla tožila princa na pariškem sodišču in zahteva odškodnino 10.000.000 frankov.

Dr. Beneš na Dunaju.

Beneš o Ninčičevem obisku v Rimu.

Dunaj, 5. marca. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš je danes sprejel na čehoslovaškem poslanstvu časnika, katerim je podal svoje mnenje o razsodiščni pogodbi med Čehoslovaško in Avstrijo. Rekel je, da je pogodba v skladu s duhom locarnske pogodbe. Mirovna politika v Evropi dosega zelo lepe uspehe in je tudi najnovejša pogodba lep napredek v tem oziru. Mirovno politiko je treba izvajati po lagoma na podlagi dejanskega razvoja dogodkov. — O sestanku dr. Ninčiča z Mussolinijem je izjavil, da ne zadeva vprašanja priklonitve Avstrije k Nemčiji, temveč da je imel predvsem namen pripraviti tla za čim boljše razumevanje vseh vprašanj, ki se tičejo Italije in Jugoslavije. Ta sestanek pomeni nov korak k pomirjenju med evropskimi državami in po svojih tendencah ne nasprotuje duhu Male antante. Samo na ta način se mora komentirati obisk Ninčičev v Rimu. — Glede pomnožitve

mest v Društvu narodov je dr. Beneš poudarjal, da je on že od nekdaj zastopal misel, da se mora vsem državam omogočiti sodelovanje pri Društvu narodov in da se tudi pri tem zasedanju ne bo protivil pomnožitvi mest. Vsem državam, ki to žele, se mora omogočiti zastopstvo pri Društvu narodov. — Za priznanje Rusije se je dr. Beneš izrazil vedno pripravljenega, ker bo le tako mogoče priti do urejenih razmer. Nesoglasja obstojajo zaenkrat predvsem radi tega, ker se različno pojmuje mednarodno pravo.

AVSTRIJSKO-ČEŠKA POGODBA PODPISANA.

Dunaj, 5. marca. (Izv.) Danes dopoldne ob desetih so zastopniki Češke in Avstrije slovesno podpisali razsodiščno pogodbo v kabinetu zveznega kanclerja. Govorniki so ob tej priliki ponovno poudarjali potrebo sodelovanja obeh držav, predvsem pozitivnih medsebojnih trgovskih zvez.

Zbližanje med Bolgarsko in Jugoslavijo.

Pomirjenje Balkana — zdi se — je zadnji čas stopilo korak naprej. Grški diktator je izpregovoril v tem smislu in vedno pogostejše se čujejo glasovi o zblizanju med Jugoslavijo in Bolgarijo. Kosta Todorov, bivši bolgarski poslanik, sedaj emigrant, je v zagrebških »Novostih« objavil svoje misli o tem vprašanju. On se zavzema za personalno unijo in centralistično ureditev velike jugoslovanske države od Triglava do Carigrada. O medsebojnih odnosih Bolgarije in Jugoslavije je izpregovoril tudi bolgarski poslanik v Pragi prof. Mihalčev:

»Bolgarija se stalno trudi, da izboljša svoje odnose napram vsem sosedom, zlasti pa z Jugoslavijo. Dasi je med Jugoslavijo in Bolgarijo še veliko nerešenih problemov, ki dele obe državi, vendar so geografsko-politični temelji, ki združujejo ti dve zemlji in so garancija za dober napredek balkanskih Slovanov.«

O združitvi obeh držav v eno je poslanik dejal: »Gotovo je le to, da sta se oba naroda v dolgotrajnih borbah naučila spoštovati drug drugega. »Velika Jugoslavija«, ki jo rad omenja g. Radić, bi bila velik dogodek največjega mednarodnega pomena. Toda čeprav bi bila ta slika še tako lepa, vendar je danes dejansko nekaj podobnega kot maksimalni program socialnih demokratov.«

Bolgarski zunanji minister na poti v Pariz in Zenevo.

Bolgarski zunanji minister se je strogo tajno peljal skozi našo državo najprej v Pariz in od tam v Zenevo. V Parizu se bo minister Burov sešel s Briandom in mu predložil prošnje, ki jih ima za Društvo narodov. Predvsem hoče dobiti Bolgarska posojilo, da uredi svoje gospodarstvo. Dalje so ji na srce bolgarske manjšine v grški Macedoniji. To je pa zelo kočljivo vprašanje in Burov ga bo načel le, če se bosta z Briandom do podrobnosti dogovorila o eventualnem nastopu v Društvu narodov in tudi popolnoma soglasala.

Madjarska afeta.

Pallavicinijevo obdobje.

Grof Pallavicini je ministrskemu predsedniku Bethlenu v zbornici javno obljubil, da mu bo dal priliko, da ga toži pred sodiščem. Pallavicini je res poslal časopisom tole izjavo: »Sklicujem se na svojo obljubo, ki sem jo dal včeraj na seji zbornice in ponavljam sledeče obdobje. Izjavljam, da je Štef. Bethlen že več mesecev vedel za ponarejanje frankov. Vedel je, da je pri ponarejanju zaposlen tudi vrhovni šef policije Nadossy, pa ni storil svoje uradne dolžnosti, da bi bil ponarejanje preprečil. Po svojem najboljšem prepričanju trdim, da je vlada, potem ko je afeta z aretacijo Jankovića prišla na dan, vse storila, da zaščiti krivce in njihove pomagače.«

Pallavicini je poklical policijo, pa ji je izjavil, da kot priča ni voljan ničesar povedati. Pallavicini in grof Karoly sta prejela tudi povabilo preiskovalnega sodnika.

Mažarska inteligenca pozivlje.

Mažarska inteligenca bo izdala poziv na narod, da vzdrži notranji red in mir. Zahte-

vala bo popolno razkritje vse afere in zavrnila vmešavanje inozemstva. Oklic bodo podpisale odlične osebnosti, med drugimi tudi nadškof primas in predsednik akademije znanosti.

Briand o madjarskih falzifikatorjih.

Briand je odgovarjal na interpelacijo socialističnih poslancev Fontarier in Blum. Interpelacija zahteva pojasnila o aferi sami, zahteva, da vlada pošlje svojim zastopnikom pri Društvu narodov striktno instrukcije v tej zadevi, da ne smejo sodelovati z zastopniki sedanjega mažarske vlade.

Briand je prosil interpelanta, naj počakata na odgovor še 14 dni, ko bo cela zadeva popolnoma preiskana in bo mogoče soditi po ugotovljenih rezultatih.

Interpelant Fontarier je poudarjal, da njegova interpelacija ni naperjena proti Mažarski, še manj proti mažarskemu ljudstvu, ampak samo proti sedanjemu mažarskemu režimu. Ti ljudje so ponarejanje tujega denarja napravili za pravo narodno industrijo z namenom, da bi uničili trianonsko pogodbo. Mažarska vlada je skrivna pri ponarejanju.

Blum je označil ponarejevalsko afero kot vprašanje mednarodne morale. On smatra celo podvzete za pripravo na vojno in vojaške izpade v sosedne države. V teh razmerah ni mogoče imenovati sedanje mažarske vlade za pravo zastopnico Mažarske in z njo občeati v normalnih formah.

Briand je ponovno ugotovil, da noče in ne more biti sodnik tuje države. Njegova vlada ne bo nikdar napravila take meddržavne napake. Odločno odsvetuje, da bi se tozadevno dajala francoskim zastopnikom v Zenevi kaka navodila, ker morajo zastopniki biti svobodni, da po svoji vesti in prepričanju razpravljajo s tujimi zastopniki. Vlada je itak vse storila, da prisili mažarske oblasti k popolni pojasnitvi zadeve. Sedaj čaka Francija na zaključek preiskave. Če ta ne bi bil pravilen, bo francoska vlada vedela varovali svoje stališče in izvajala vse posledice. Francoska vlada je prepričana, da nima mažarsko ljudstvo s celo afero nič opraviti in bo to svoje prepričanje tudi manifestirala v svojem ravnanju.

tem pojasnilom sta se interpelanta zadovoljila.

Dr. Ramek potuje v Berlin.

Ze davno napovedano potovanje avstrijskega kanclerja v Berlin je sedaj določeno za 29. marec. Avstrijska javnost slika potovanje kot čin protivoljnosti na svoječasne obiske dr. Marxa in dr. Stresemanna na Dunaju. Dr. Ramek ostane v Berlinu dva dni. Avstrijski poslanik v Berlinu dr. Frank bo te dni prišel na Dunaj, da dobi instrukcije za pripravo dr. Ramekovega obiska.

NOVI KOMISAR DRUŠTVA NARODOV ZA GDANSKO.

Novi komisar Društva narodov za svobodno mesto Gdansko van Hemel je dne 1. marca nastopil svoje mesto. Poljski listi so njegovo izvolitev toplo pozdravljali in izražali upanje, da bo novi komisar mogel rešiti delikatna vprašanja med Gdanskim in poljsko republiko. Van Hemel je četrti komisar v Gdanskem.

Snežni viharji.

Berlin, 5. marca. (Izv.) Iz vseh delov Nemčije poročajo o hitri izpremembi vremena in silnih snežnih viharjih po vseh krajih.

Berlin, 5. marca. (Izv.) Včeraj je po vsej Angliji nastopilo slabo vreme. Viharji so napravili veliko škode. Brzina vetra je ponekod dosegla 65 milj. Tudi na Škotskem je viharno in je zapadel sneg.

OGROŽEN IZVOZ ČEŠKEGA PREMOGA.

Praga, 5. marca. (Izv.) Lastniki premogovnikov so izročili vladi memorandum, v katerem opozarjajo vlado, da je izvoz premoga iz Češke ogrožen vsled tega, ker izvaja pred vsem Poljska močno konkurenco na avstrijskem in ogrskem trgu.

Beleške

△ Hladen račun je naredil o Slovencih v zadnji številki »Kmetičev list«. Ta njegov račun je takle: »Številke nam pravijo, da ima Jugoslavija 12 milijonov prebivalstva, med njimi komaj za en slab milijonček Slovencev. Naš parlament ima 315 poslancev, med njimi komaj 26 Slovencev. Ni pa izključeno, da se bo število 26 še zmanjšalo, ako se našim Nemcem, ki jih lepo številke živi med nami, posreči si zopet priboriti lastno nacionalno parlamentarno zastopstvo. Kaj nam povedo suhe te številke? Predvsem to, da Slovenci sami v nobenem slučaju ne bomo odločilni politični element v tej državi, ker nas je premalo, pa če se vseh 26 slovenskih poslancev organizuje v enem parlamentarnem klubu. Kvečjemu, da bi ena ali druga parlamentarna nezgoda za kratek čas potrebovala teh 26 glasov, ki bi se jih ob prvi priliki seveda zopet nevaležno otresla. Politično je položaj Slovencev v tej državi tako jasen, da bolj biti ne more.« — Res jasen položaj in hladen račun. Toda ravno ta tako jasn položaj in tako hladen račun je dokazal slovenskim radičevcem še do nedav-

no, da je zato za Slovence edina rešitev — avtonomija. Danes pa so po tem istem hladnem računu gospodje slovenski radičevci prepričani centralisti. Jutri bodo morda celo hladno izračunali, da je najboljša, če tisti »milijonček« Slovencev sploh izgine. Živelo hladno računovodstvo!

△ Prepozni protesti! »Jutro« in »Slov. Narod« tekmujeta, kateri bo bolj obsodil Radičeve persekucije. Toda, ti dve firmi nista imeli nikdar protestnih izjav tedaj, ko je persekucije uganjal PP režim vsled denunciacij »Jutrovi« in »Narodovi« pristave in zato je smešna vsaka kritika od te strani. Učiteljstvo pa bo vsakemu le hvaležno, če bo popravljal krivice, ki jih je bil zagrešil PP režim nad stotinami najboljših jugoslovanskih učiteljev. Kar ste seji li, to pa žanjete. Prav nobene pravice nimate protestirati sedaj, ko pa ste molčali in še celo zagovarjali persekucije PP režima.

△ Zalostno svobodomiseltvo dokumentira »Jutro« s svojimi surovimi napadi na škofa, ki je po svoji nadpastirski dolžnosti — slab škof bi bil, ko bi tega ne storil! — obsodil antikatališko »Domovino«. Zdej kliče »Jutro« celo državno oblast nad škofa in piše: »Državna oblast bi morala v interesu ohranjanja verskega miru z najstrožjimi sredstvi, ki jih daje zakon na razpolago, karovati in za bodoče zatreti grde izlive političnih strasti itd...« Reakcionarnemu »Jutrovemu« miselstvu dela ta poziv vso čast. Pri tem pa »Jutro« ne pomisli, da bi bil škof veliko bolj opravičljiv v interesu ohranjanja verskega miru klicati na pomoč državno oblast proti tistemu tisku, ki neprestano n'pada katoliško cerkev in katoliško duhovništvo in ki mu je največja naslada žalijski verski čut slovenskega ljudstva. Toda naš škof je preveč svobodomiseln, da bi se posluževal zaščite tiskovnega zakona. Infamnosti pa je od »Jutra« dolžiti škofa, kakor da on moti verski mir. Naj »Domovina« pusti vero na miru in naj se tudi sicer poslužuje moralne pisave, pa ne bo imel škof nobenega povoda svariti pred njo.

Iz naše profesorske organizacije.

Časopisi so pred kratkim poročali, da se je ukinilo izplačevanje nadur profesorjem. Dejansko se nadure za mesec januar že niso več izplačale, dasi imajo profesorji do tega v zakonu jim priznano pravico. Vzrok temu je bilo napačno tolmačenje tozadevnega nejasnega besedila v zakonu o zadnjih budgetskih dvajstinah. Energičnemu posredovanju profesorske stanovske organizacije na vseh mero-dajnih mestih se je posrečilo doseči pravilno tolmačenje tozadevnih določb zakona o budgetskih dvajstinah, tako da se bodo nadure odlej zopet redno izplačevale. V teku meseca marca se bodo izplačale nadure za januar in februar 1926.

V zadnjem času je vladala med slovenskimi profesorji skrb, kaj bo s centralizacijo denarja, nabranega v pomočnem fondu. Glavna uprava je sklicala v Belgrad zastopnike vseh sekcij na tozadevno posvetovanje. Pri teh posvetovanjih se je izkazalo, da se iz razlogov juridičnega značaja sklep splitskega kongresa v obliki, kakor se je mislilo v Splitu, sploh ne da izvršiti. Še preden pa je bila težkoča s to stvarjo povsem jasna z juridičnega stališča, je bila vsem sekcijam (razen zagrebške) jasna s — praktičnega stališča. Vse sekcije razen zagrebške so namreč vse pozive iz Belgrada, naj bi se denar poslal v centralo, kratko malo — preslišale in se držale stališča, da naj vsaka sekcija kar sama upravlja denar, ki ga je tudi sama zbrala in da pomožni fond neprimerno lažje vrši svojo nalogo v upravi sekcij nego v upravi centrale. Zdi se, da je glede denarja prodrla ne samo med slov. profesorji, ampak tudi po drugih pokrajinah naše države prepričanje: Dasi smo bratje, močnje vendar niso sestre!

Slovenski profesorji so enodušno brez razlike tega mnenja, da naj fond upravljaajo posamezne sekcije. To mnenje sta tudi zastopnika ljubljanske sekcije pri posvetovanjih prav odkrito in brez ovinkov zastopala. Naravno je, da bi glavna uprava najrajši videla, če bi šel ves denar v Belgrad. Prav tako je pa tudi naravno, da se bodo sekcije tega od dne do bolj branle in da bodo v tem vprašanju končno zmagale sekcije če ne drugače pa z vztrajno pasivno rezistenco v tej točki, kakor delajo že sedaj. Kar se tiče delegatov, ki sta zastopala ljubljansko sekcijo pri omenjenih posvetovanjih, lahko danes točno poročamo (z ozirom na našo notico z dne 23. februarja t. l.), da sta bila oba delegata določena po soglasnem sklepu odbora ljubljanske sekcije in da sta izvršila svojo težko in kočljivo nalogo s priznanja vredno vztrajnostjo, poštrevnostjo in spretnostjo.

Kot curiosum še tole. Naš list je svoj čas opravičeno grajal, da imajo naše dijaške knjižice disciplinarni red v srbskem jeziku, tako da ga mnogi strši ne znajo niti brati. Delegata ljubljanske sekcije sta v Belgradu zahtevala, da morajo imeti dijaške knjižice pri nas disciplinarni red v slovenskem jeziku. Pri tem se je izkazalo, da so bile že letos našnjene dijaške knjižice s slovenskim disciplinarnim redom, toda marljivi in vestni birokrati jih je poslal med — Srbe; tako n. pr. ima neka belgrajska gimnazija slovenske dijaške knjižice. Naša administracija se res malo preveč ravna po pesmi: Rechter Hand. linker Hand. alles vertauscht.

Dnevne novice

★ Nepotrebno vznemirjanje prebivalstva.

Danes so dobila županstva v okraju Laško od okrajnega glavarstva uradni nalog, da morajo vse vojaške obveznike na dan 14. oziroma 19. marca ter konje in opremo pripeljati na določen prostor. — Vprašamo, kako je to v tako kratkem roku mogoče in zakaj je sploh potrebno? Ali ne bi bilo zadosti, da bi vojna oblast županstvom poslala »Vojno dodelitev« za vsakega posameznika kakor je to bilo 1925?

★ Kongresna himna za Chicago. Pripravljalni odbor za mednarodni evharistični kongres v Chicagi je bil razpisal nagrado za najboljšo himno za kongres. Nagrado so sedaj priznali neki redovci. Himna predstavlja posvetitev narodov evharističnemu kralju (The Nation's Consecration to the Eucharistic King). Himno prestavijo v vse jezike, ki so zastopani v Chicagi, ter jo bodo peli na kongresu v vseh tedaj jezikih istočasno. Ker sodelujejo pri chicagški prireditvi tudi Slovenci, bo himna prevedena tudi v slovenski jezik.

★ Izpembe v učiteljskem študiju. Prosvetni minister je podpisal odlok, po katerem se uvedejo na učiteljskih začasnih izpembah. Dijaki, ki dobe koncem zadnjega leta odlične ali zelo dobre rede iz raznih predmetov, ne bodo polagali dosedanjih izpitov, marveč se po zaključku rednih predavanj takoj odpuste domov.

★ Odlikovan je z redom Sv. Save V. razreda g. Josip Zurr, posestnik in gostilničar v Kandiji pri Novem mestu.

★ Smrtna kosa. V Trstu je umrl posestnik Kristjan Dejak iz znane Dejakove družine v Senožečah.

★ Novo delo prof. Kopača. Na pobudo italijanskih umetniških krogov je razstavil profesor Fran Kopač v Gorici sliko italijanskega ministrskega predsednika Benita Mussolinija. Sliko je izvršil prof. Kopač za časa svojega zadnjega bivanja v Rimu. Delo se mu je zelo posrečilo. Slika je razstavljena v trgovini lepih umetnosti kiparja Alojzija Rosolea v Gorici.

★ Uradniki brez plače. Zagrebški listi poročajo, da velik del tamkajšnjih državnih uradnikov in uslužbencev še vedno ni prejel plač za mesec marec. Na merodajnem mestu izjavljajo, da še niso dospeli »krediti«. Prizadeto uradništvo pa večinoma nima več niti za kruh.

★ Občni zbor društva prijateljev humanistične gimnazije se je večeraj izvršil ob precejšnji udeležbi. Iz predavanja smo izvedeli, kako se je n. pr. na Angleškem sam ministrski predsednik Lloyd George l. 1920, ko je tudi na britanskem otoku povojni vihar hotel vse reformirati, postavil na čelo zagovornikov hum. pouka in da na njegovo pobudo izvoljeni odbor ugotovil, da v Veliki Britaniji, tej hladni računariji, vprav pridobitni krogi, pa tudi novinarji, učitelji pomorskih akademij itd. obsojajo prezgodnje specializirano tako veliko napako pri vzgoji mladine. Dve veliki družbi, razširjeni po vsej V. Britaniji, skrbita z izdajo raznih časopisov za to, da se Angleži vedno in vedno seznanjajo z upravičenostjo klas. pouka. Iz male Belgije smo izvedeli, da tam vsa srednješolska izobrazba od okt. 1924 stoji na klas. ali pa modernem humanizmu; in ker je narod obdan od treh mogočnih sosedov, govorečih drugačen jezik, se belgijski gimnazijec že v nižjih razredih uči poleg lat., grščine in materinske (franc. ali flamšč.) še angleščine in nemščine. To zahtevajo razmere! Mar naj se obdamo s »kitajskim zidom«? Tako pravijo. (Glej Srednji škola, v Prace, 1925, str. 7 nsl.) Na Češkem bide »Jednota čh. klas. filologov«

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Somišljeniki! Zbirajte za Ljudski sklad

SLS! Darove pošiljajte na tajništvo SLS

v Ljubljani. Poštnočekovni račun 11.475.

J. H.:

Valentin Vodnik v bohinjskih gorah.

(Literarno-življenjska opomba.)

Ko berem razprave o Valentinu Vodniku in ko pregledujem njegove življenjepise, se mi zdi iz gotovih mest, kakor da bi razni pisatelji ne ločili čisto jasno, kje je Vodnik služboval: ali v Gorjušah ali na Koprivniku.

Ivan Grafenauer piše v »Zgodovini novejšega slovenskega slovstva, I. del« (Ljubljana 1909) na strani 23 samo o Gorjušah.

Dr. Ivan Pregelj postavlja tudi — v tem oziru manj srečno — na prvo mesto jubilejne izdaje knjižice »Vodnik svojemu narodu« njegov lastni življenjepis s podpisom in določbo kraja »Na Gorjušah v Bohinjskih gorah« brez pripombe, kje je Vodnik pravzaprav služboval.

Pirjevec ponavlja v »Mladiki« 1925, ko opisuje slovenske može, pod podnaslovom »Valentin Vodnik« za ostalimi isto trditev.

Se najbolj, dasi tudi ne s potrebnim podudarkom, govori Viktor Sleska v razpravi »Baron Ziga Zois« (»Dom in svet« 1919, str. 277 do 286), ko pravi na str. 279: »Valentin Vodnik se je za svojega bivanja na Koprivniku leta 1792. natančno seznanil s Zoisom; toda točno izražanje se zamageli že na strani 283, ko berem v isti razpravi: »Valentin Vodnik se je kmalu potem, ko je bil imenovan (4. oktobra

ljut boj zoper socialističnega prosv. ministra Bechyně. — Iz poročila odbora se je izvedelo, da ima društvo 6 ustanovnikov, ki so vplačali po 100 Din, ter 323 rednih članov. Društvo si skuša pridobivati prijateljev po vsej državi. Z veseljem smo tudi čuli, da se v zadnjem času tudi najmerodajnejše osebnosti v proforskem društvu, sekcija Ljubljana, strinjajo z nami v tem, do bodi v t. zv. realni gimnaziji latinščina že v III. razr., ne pa šele v V. — Občni zbor je tudi ugotovil, da Glasnik prof. društva (Beograd 1925) ne trdi — vsaj, kar nas tiče —, resnice, ko pravi (str. 522), da je v celi naši državi samo 6 hum. gimnazij, »uvek sa manjim brojem učenika od srednje škole drugog tipa u istom mestu«: hum. gimnazija v Ljubljani n. pr. ima 825 učencev, do letos še nedoseženo število, ima učencev več nego realka ali drugi dve (realni) gimnaziji. — Društvo se mora boriti s težkimi predsodki. Vendar se mora boriti pritrjuje »Poslanici«, kažejo, da je društvo potrebno. — Z važnimi sklepi stopa odbor v novo poslovno dobo.

★ Shod posestnikov v Tržiču radi previsoke davčne obremenitve se vrši v nedeljo 7. t. m. ob 10 dopoldne v gostilni g. Jegliča. Poročevalec g. I. Frelih. — K obilni udeležbi vabi odbor.

★ Za občinske volitve v Dalmaciji. Splitska mestna občina je poslala vladi in narodni skupščini vlogo, v kateri zahteva, da se čim preje razpišejo občinske volitve v Dalmaciji. Tej zahtevi se pridružujejo tudi vse ostale dalmatinske občine. — Zadnje občinske volitve v Dalmaciji so bile pred 14 leti.

★ Novi osnovnošolski zakon. Iz Beograda poročajo, da hoče prosvetni minister Stjepan Radić sestavo načrta za novi osnovnošolski zakon tako pospešiti, da bo do izglasovanja proračuna dovršen.

★ Izpopolnitev filozofskih stolic na zagrebški univerzi. Filozofski svet zagrebske univerze je predložil prosvetnemu ministru v imenovanje za stolice, ki so se izpraznile povodom zadnjih vpokojitev, sledeče profesorje: za zgodovino filozofije dr. Alberta Bazala, za geografijo dr. Arturja Gavazzija, za zgodovino srbsko-hrvatske književnosti dr. Frana Franceta, za klasično filologijo Martina Kuzmiciča in za zgodovino umetnosti dr. A. Schneiderja kot edinega izmed vpokojenih profesorjev.

★ Iz šolske službe. Za referenta strokovnih šol v ljubljanskem prosvetnem oddelku je imenovan dr. Mirko Lubec.

★ Kongres rezervnih častnikov. Na podlagi spora uma z glavnim odborom URO v Zagrebu se je osnoval poseben odbor, ki ima nalogo da pripravi vse potrebno za letošnji kongres rezervnih častnikov, ki se bo vršil o veliki noči v Zagrebu. Tem povodom se slovesno blagoslovi tudi zastava URO.

★ Na graški univerzi bo danes promovirana za doktorja vsega zdravilstva gđ. Greta Lebingger, iz znane rodbine Lebinggerjeve iz Litije.

★ Znani hribovazec Anton Hribar iz Polhovega gradca je dne 2. t. m. ubil velikega modrasa, ki se je solnčil poleg velike skale.

★ Veliko pozornost vzbujajo povsod loterija »Kato. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami«. Občinstvo kar tekmuje pri nakupu teh srečk. Kajti, kdor naroči 10 srečk, dobi 3 srečke brezplačno. Dobitki so zelo krasni kakor: novo pohištvo, zofa in stoli, salonska ura, 20 kg kave, 200 l vina, pitan prašič, obleke, perilo, svilene rute, servisi, moško kolo, zaboj »Zlatorog« mila, bala platna itd. Vseh dobitkov je 250 v vrednosti 50.000 Din. Cena srečki samo 5 Din. Srečke se naročajo pri »Loterijskem odboru v Sv. Petru pod Sv. gorami«. Za naročilo zadostuje dopisnica. Srečkam se priloži položnica. Z razprodajo srečk se v par dneh konča, kajti zbiranje se vrši nepreklicno 19. marca t. l. Toraj ne odlašajte!

1792) za gorjuškega kurata, seznanil z baronom Zoisom. Da bi bilo v prihodnjih razpravah izražanje čisto jasno, postavljam sem trditev: Valentin Vodnik ni služboval v Gorjušah, ampak na Koprivniku v Bohinju.

Prvi dokaz: Šematizmi ljubljanske škofije ne poznajo župnije z imenom Gorjuše, ampak vedo samo za Koprivnik v Bohinju. Če topej župnije Gorjuše ni bilo in je ni, tudi Vodnik ni mogel pastirovati.

Drugi dokaz: Dne 30. januarja 1795 je krstil Vodnik Jožeta Stergar iz Gorjuš št. 9. Podpisal se je v krstno matico: »Valentin Vodnik, Lokalkaplan zu Koprivnik«. Le verjemi mi, kadar se uradno podpiše! Še dvajsetkrat se je podpisal v krstni knjigi in sicer: dvakrat brez vsakega pristavka; dvakrat s pristavkom »Seelsorger des Orts«, enkrat s pristavkom »Lokalkaplan«; vsi drugi podpisi pa imajo pristavek »Seelsorger allhier«.

Toda odkod imajo učeni može to pogreško? Sumim, da so prvotne listine, iz katerih so literarni zgodovinarji črpali posredno ali neposredno, še preden je bila fara ustanovljena, govorile samo o Gorjušah, ker so mislili prvotno tam zidati cerkev in se še dandanes pozna kraj, kjer so bili že vkopali temelji. Ta namera je bila znana tudi Vodniku, ki piše na prvi strani krstne matice sledeče: »Lokalija Gorjuše je bila nameravana v začetku na Gorjušah. Lega in potreba prebivalstva sta vplivali na to, da so jo zgradili na Koprivniku.« (Izvirnik je pisan v nemškem jeziku.) Vodnik, mož finega takta, ni hotel zapisati, da so na-

★ Podjeten Brezovčan. Brezposelni trgovski pomočnik Fran Istenič iz Brezovice pri Ljubljani se je bil nedavno nastanil v Zagrebu in začel uspešno tekmovali s tamkajšnjimi pretkanci. Nastopal je kot zaposlen podjetnik s sijajnimi načrti. Nabiral je za svoja »podjetja« družabnike in sprejemal od njih deleže. Ko je bil izvabil na ta način od raznih oseb nad 100.000 Din, so mu tla začela postajati vroča; izginil je iz Zagreba in se preselil na Reko, kjer so ga pa te dni prijeli ter ga v kratkem izroče našim oblastem.

★ Hrvatska bogoslovna akademija. V Jermimski dvorani v Zagrebu (Trg I. št. 18) se bo vršilo tekom marca in aprila 12 predavanj po sledečem sporedu: 9. marca: vseučiliški profesor dr. Stjepan Zimmermann: Filozofija in krščanstvo; 10. marca: vseučil. profesor dr. fra Julijan Jelenić: Sv. František Asiški in njegov duh; 11. marca: vseučil. profesor dr. Anton Sović: Inspiracija sv. pisma; 16. marca: vseučiliški profesor dr. Andrija Živković: Gibanje za etično kulturo; 17. marca: vseučil. profesor dr. Dragutin Kniewald: Psihologija verskega odnosa in spreobrnjenja; 18. marca: vseučiliški prof. dr. Ivan A. Ruspini: Konkordati; 23. marca: vseučil. profesor dr. Fran Barac: Naučna avtoriteta cerkve; 24. marca: Prof. dr. Janko Kalaj: Sestav vzhodne liturgije vsporejen z rimsko; 13. aprila: vseuč. prof. dr. Aleksander Gaks: Budha v primeri s krščanstvom; 14. aprila: dr. Ante Alfrević, D. J.: Konfessionalne šole; 15. aprila: dipl. pol. Milan Ivšić: Kolektivno-družinska ali individualna lastnina; 20. aprila: vseučil. prof. dr. Stjepan Bakšić: Izvor človeka v znanosti in Razodetju. — Predavanja se začno vselej točno ob 6.15 zvečer. Vstopnina 2 Din, za dijake 1 Din.

★ Hrvatski planinarski izleti v Slovenijo. Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu priredi v nedeljo, dne 7. t. m. skupni izlet na naš dolenski Kum. — H. T. K. »Sljeme« pa priredi istega dne skupni izlet na Tolsti vrh.

★ Umrli je na Sušaku odlični gospodarski strokovnjak Pavel Bakarčić, star 62 let.

★ Za razširjenje mostarske tobačne tovarne. Mostarska občina se je obrnila na upravo državnih monopolov s prošnjo, da se tamkajšnja tobačna tovarna razširi. V to svrhu naj bi se sprejela v proračun postavka 6 milijonov dinarjev. Mostar in okolica te pomoči nujno potrebuje, ker morata drugače gospodarsko povsem propasti.

★ 4 ure verouka — na mohamedanskih šolah. Iz Beograda poročajo, da je prosvetni minister Stjepan Radić odredil, da se mora po vseh mohamedanskih šolah poučevati verouk po 4 ure na teden. Od tega odpadeta dve uri na razlago čistega verouka, dve uri pa na tolmačenje korana. Odredba se takoj uveljavi.

★ Barake za častnike v Topčideru. Vojno ministrstvo je odobrilo kredit 1.740.000 Din za 12 častniških barak v Topčideru.

★ Kaznilnice. Načelnik oddelka za kazenske zavode v pravosodnem ministru, dr. Milan Kostić, je v zadnjem času nadzoroval kaznilnice v Mitrovici, Lepoglavi, Gradiški in v Mariboru. O uspehu je poročal pravosodnemu ministru. Kakor poročajo iz Beograda, se izvrše med uradništvom teh zavodov večje izpembe.

★ Smrtna obsodba v Zagrebu. Pred zagrebškim kazenskim senatom se je te dni vršila razprava proti Franju Banu in Antonu Nežiću, ki sta l. 1919. umorila mlinarja Josipa Kosana v Podtočju pri Vel. Gorici, njegovo ženo pa težko ranila, nato pa oba oropala. Ban je zločin skesano priznal. Sodišče je Bana obsodilo na smrt na vešalih, Nežića pa, ki v dobi zločina ni bil še 18 let star, na 15 let ječe.

★ Vselej na Dunaju od 7. do 13. t. m. 25 odstotkov popusta na jugoslovanskih in avstrijskih železnicah, brezplačen vizum. — Predprodaja vozniških listov, sejmskih legitimacij, prednaročila prenočišč in vse tozadevne podrobne informacije pri »Putnik« - Tourist-Office, Ljubljana.

meravali tudi Podjelci pristopiti k novi fari, pozneje pa da so raje ostali pri poldrugo uro oddaljeni Srednji vasi, kakor da bi bili hodili delat tlako na Koprivnik, ki je le pol ure oddaljen od Podjel. Tako so deloma krivi tudi Podjelci, da je dobil dvojko dijak, ki je — nazadnje že, seveda — povedal prav, da je Vodnik služboval na Koprivniku. Šmentani Podjelci!

Torej odslej ne bomo več zmotno ali netočno trdili, da je služboval Valentin Vodnik na Gorjušah, ampak bomo vedeli pravilno: Služboval je na Koprivniku v Bohinju.

Zakaj pa je Vodnik sam v svoji avtobiografiji zapisal »Gorjuše«? Ali ga je nagnila k temu prirojenega šegavost, češ, da je šel »na Gorjuše duše past«? Ali se mu je beseda tako depadla? Ali je hotel dati izraza hvaležni ljubezni do Coja, ki je imel na Gorjušah svojo »graščino«, hišo št. 44? Vsiljujejo se mi vprašanja, ki bi znova osvetlila Vodnikov značaj. Kdo bi jih rešil?

Haydnov oratorij: Letni časi v Mariboru.

Glasbena Matica v Mariboru je nudila z izvajanjem tega veličastnega in globoko zasnovega oratorija velik umetniški užitek ljubiteljem lepe glasbe ki so napolnili obsežno Götztovo dvorano dne 3. marca do zadnjega prosora. Haydnova večnomlada in večnolepa glasba, prepojena z liričnimi arijami, nežno se

Zahtevajte le pristna Gillette-rezila!

Najfinejše brlvisko rezilo sveta!

Izvirna Gillette-rezila!

Sedaj Vam more Vaš trgovec zopet iste dobaviti.

Le z izvirnikom, s pristnimi

Gillette-rezili

morete doseči popolno, čisto in udobno britje.

Ako vaš dobavitelj sedaj še nima zaloge, Vam bo z velikim veseljem preskrbel prava Gillette-rezila.

Gillette Safety Razor Co.

Boston, U. S. A.

Gillette Safety Razor

G. m. b. H.

Wien, Maysergasse 2

Brosi, naslov Gillette-razor

Pazite

na varstveno

znamko!

Edini dobavitelji za:

Jugoslavijo, Avstrijo, Ogrsko, Češko-Slovaško,

Poljsko, Rumunijo, Bolgarijo, Turčijo in Grško.

★ Došla krasna izbira otroških oblek in plaščkov: Kristofič-Bučar, Ljubljana.

Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, Pod trančo, je edina specialna in najcenejša trgovina s kleklanimi čipkami in vsemi čipkarskimi potrebščinami.

Poslanci doli bi se manj prepirali, dolžnosti svojih ne prezirali, že davno davke nam bi uredili, če »mirotvorni« »Buddha« - čaj bi pili!

Ljubljana

© Glasba na IV. telovadni akademiji Jugoslovanske orlovske zveze. Akademijo uvede mogočena Premrova fanfara, ki je v svojih slikovitih modulacijah silno učinkovita. Drugi del po odmoru otvori imponantna fanfara češkega skladatelja Šetine. Čisto nove so glasbene točke pri prostih vajah članic, pri telovadnih vajah članov s ščiti in pri lahkoatletičnih sestavah. Tudi te skladbe, ki se odlikujejo po svoji melodičnosti, so od Šetine. Simbolične vaje članic »Za materjo« spremlja moški pevski zbor, ritmične vaje članic so pa pravzaprav telo-

prelivačja v ljubkih cavatinah, z dramatično silo rastoča v viharo bučanje nevihte, je poslušalec ogrela, navdušila. V pestri živahnosti vabijo vijolne kličje rogovi, naznanjajo solisti in zbor prihod pomladi, ki s svojim mladostnim čarom dahne veselje v mlada človeška srca, tresi na zemljo cvetlice in rože in zapleše s piklami in čebelicami razposajen ples. Človeško srce, vriskajoče v mladostni sreči, srkajočo v se vso lepoto deviške narave, zapoje stvarniku iskren slavošpev, ki izzveni v mogočni fugi v hvalno čelo vsega stvarstva mogočnemu, neskončno dobremu Bogu. Pomladna duhteča nežnost ovne v pekočih solčnih žarkih poletja. V skrivnostnem adagio naznanjajo godala jutranjo zarjo in kmalu prisveti v vsej svoji krasoti solnce, vir življenja, ki ga pozdravlja narava z mogočnim hvalospevom. Solnce pripeka vedno huje — narava trpi od neznosne vročine. Nenadoma zadivja nevihta nad zemljo. Bliski, grmenje, šumenje dežja, krik prestrašenih ljudi, obupne prošnje kmetovalcev pretresajo ozračje. V Allegro assai in ff buči celoten orkester in zbor skozi dvorano. Toda nevihta se poleže, plaho se oglasi slavček in vabi svojo družico, murn si zadovoljno na solnce preteguje ude in žaba se prešerno krohta v svežih mlakah. Nad vso pokrajno zavlada večerni mir, večerni zvon zapoje svojo sanjavo pesem in v skrivnostnem sijaju zagrijo zverde na nebu. Vse gre počivat. Z živahnimi koraki pride jesen v deželo. Radodarna je, bogato poplača ves trud. Posebno lep je slavošpev, ki ga zapoje tercet solistov in

vadna ilustracija klavirske skladbe od Franca Nerude: Slovanska uspavanka. Instrumentalne točke izvajajo godba na pihala dravske divizijske oblasti pod vodstvom g. dr. Cerina.

○ Ivan Velkavrh †. Včeraj ob pol 11 je umrl v 82. letu starosti g. Ivan Velkavrh, nadporočnik v pokoju, hišni posestnik na Komenškega ulici 7, bivši dolgoletni ljubljanski občinski svetnik. Rojen v Ljubljani leta 1844. kot sin delavca v takratni tovarni za sladkor, je hodil tu v gimnazijo, dokler ni bil potrjen k vojakom, kjer je kot častnik služboval 14 let, ko je moral radi oslabelosti vida, kar je bila posledica nesreče na vojaških vajah, v pokoj. Kot občinski svetnik je rajni mnogo pripomogel k oplešanju mesta in omiljenju socialne bede. Kot navdušen pevec je še v dijaških letih s svojim zborom hodil pet k novim mašam in kasneje se je pod njegovim vodstvom v maršikateri cerkvi na Tirolskem, kjer je služil pri vojski, pela slovenska cerkvena pesem. Zadnja leta je popolnoma oslepel, vendar je krepko prenašal svojo usodo, ki je bila tem večja, ker sta mu v vojni padla brata, višja častnika. Njegovi blagi, dobrotni duši bodi ohranjen trajen spomin!

○ Zveza uradnic in trgovskih nastavljenik (Krekova prosčeta) ima v ponedeljek, 8. marca ob pol 8 velezanimivo predavanje o Kamniških planinah. Pojasnjevale ga bodo skioptične slike. Predaval bo g. Vinko Zor. Ker je to predavanje zadnje v tej sezoni, ste vse članice in tudi drugi vlijudno vabljeni. — Odbor.

○ Nenadoma je umrl včeraj popoldne g. ing. Julij Hilbert, star 63 let. Pokojni je služil najprej kot stavbeni inženir na ljubljanskem magistratu, nato pa je vstopil v državno službo. Zadnje čase je bil načelnik ljubljanskega okrožja gradbenega ravnateljstva.

○ Pozor upokojenc! Vabijo se na zelo važen dogovor in sestanek predsedniki in tajniki (torej ne člani) vseh društev upokojencev v nedeljo 7. t. m. ob 10 dopoldne v gostilni pri »Novem Svetu«, Gosposvetska cesta 14.

○ Mesto venca na grob prerano umrlega č. g. brata Al. L. Blaznika, župnika v Howerstrow v Ameriki darujeta Ela in Karl Prelog 200 Din društvu za slepe.

Na cvetno nedeljo bodo izžrebani tile dobitki loterije za Stadion:

- I. glavni dobitnik: spalnica za 2 osebi iz orehovega lesa Din 25.000.
- II. glavni dobitnik: novo motorno kolo Din 20.000.
- III. glavni dobitnik: blago za nevestino opremo Din 15.000.
- IV. dobitnik: srebrni servis za 6 oseb Din 10.000.
- V. dobitnik: živalni stroj Din 5.000.
- VI. dobitnik: moško kolo Din 3.500.
- VII. dobitnik: kuhinjska posoda Din 2.500.
- VIII. dobitnik: blago za moško obleko Din 1.500.
- IX. dobitnik: blago za žensko obleko dinarjev 1.200.
5. dobitkov: srebrna moška ura, lesteneč, stenska ura, 2 kineški vazi, pisalno orodje po Din 1000.— je Din 5.000.
- 5 dobitkov: servis za kavo, vreča moke, zaboj sladkorja, jedilno orodje za 6 oseb, moški dežni plašč po Din 750.— je Din 3.750.
- 10 dobitkov: ženski dežni plašč, čajna garnitura, usnjata torbica, elektr. likalnik, 12 parov ženskih nogavic, 2 prešiti odevi, postelna garnitura, 6 ramovceznice, kuh. aluminijeva posoda, kovček po 500 Din je Din 5.000.
- 15 dobitkov: Jurčičevi zbrani spisi, ženski dežnik, palica s srebrnim ročajem, 12 robcev, nahrbtnik, 12 parov nogavic, budilka, stojalo za cvetlice, podoba z okvirjem, namizna sve-

tilka, aktovka, listnica, doza za cigarete, ogle-

dalo po 250 Din je Din 3.750.
50 dobitkov po 100 Din je Din 5.000.
100 dobitkov po 50 Din je Din 5.000.
100 dobitkov po 25 Din je Din 2.500.
200 dobitkov po 20 Din je Din 4.000.

Vsi dobitki so vredni Din 117.700

Žužemberk

Neumesten odlok vojnega okrožja. Kakor je »Slovenec« poročal že o novomeški okolici, kako jo je razburil odlok ljubljanskega vojnega okrožja radi poskusne mobilizacije vprege in vozil, isto velja tudi za naš okraj in to še v višji meri. Pri nas je namreč to mučno zbiranje odrejeno ravno na cvetno nedeljo od ranega jutra pa do večera. Lep pričetek velikonočnih praznikov! Vprega in vozila iz žužemberške občine morajo biti že ob 6 zjutraj na mestu, a iz nekaterih vasi te občine, n. pr. iz Zvirč je z volovsko vprego 5 ur daleč! Ker živina ne more lačna na pot, bodo vozniki celo noč pokoncu in vso nedeljo na potu. Kje pa bodo zadoštili svoji verski dolžnosti? To seveda vojaško oblast očividno ne briga, ker je odredila ta zbiranja po okrajih ravno ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Zanimivo pri tej odredbi pa je tudi to, da je za prostor zbiranja določen najboljši travnik poleg trga. Kako bo ta travnik izgledal, ko se bo po njem skoz celi dan preganjalo na stotine vozil in vprege, zlasti če bo takrat, kakor navadno ob tem času, nastopilo deževno vreme, si je lahko misliti. In vendar ima vojaška oblast na razpolago obširen trg v sredi žužemberke, ali prostorno sejmišče, ki je tudi večje kot ta travnik in je vsem okoličanom znano, med tem ko bodo morali povpraševati po tem travniku, ki je, mimogrede omenjeno, nadarbinski.

Šolska vest. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je naš šolski upravitelj, g. Ivan Pirnat imenovan za okrajnega šolskega nadzornika v Novem mestu na mesto upokojenega g. Matkota. Kakor znano je bil g. Pirnat, ki ni naš somišljenik, od bivšega PP režima preganjan in prestavljen v Žužemberk.

Maribor

○ Občni zbor SPD — podružnica v Mariboru, se vrši 23. t. m. ob 7 zvečer v Narodnem domu. — Zanimanje za planinstvo tudi pri nas napreduje in ima podružnica že lepe stotine članov.

○ Prodajalec evangelija v Mariboru. Po Mariboru agitira neki agent in ponuja protestantske prevode sv. pisma. S seboj nosi brošurico: »Zakaj naša duhovščina brani brati sv. pismo.« Na vprašanje, kako se piše, nerad odgovarja. Na vprašanje, zakaj nima s seboj tudi novega slovenskega prevoda, odgovarja, da je zanič. Za ta argument pa v dokazih ni v zadregi, ampak si pomaga z izreki iz »Jutra«. Kakšen uspeh bo imelo to »misijonsko« potovanje, še ne vemo. Velik gotovo ne bo.

○ Tle se špegla! Neki mariborski profesor je imel v vseučiliški knjižnici shranjene svoje dokumente. 2. t. m. je v priporočenem pismu poslal na Dunaj knjiž. listek s prošnjo, da se mu zrelostno spričevalo pošlje v Maribor. 4. t. m. je zahtevani dokument imel že v rokah. Ne maramo hvaliti tuje uprave, vendar pa naši lahko služijo za zgled.

○ Komisijonalni ogled. V Smetanovi ulici, kjer se bo zgradila nova mestna stanovanjska hiša, se je vršil v četrtek komisijonalni ogled.

○ Nova tekstilna tvornica v Mariboru. Kakor smo že poročali, se bo zgradila v Mariboru nova tekstilna tovarna. Za novo tovarno se vozi že opeka in bo stala v Melju zraven že obstoječe mehanične tovarne. Kakor čujemo, bo pri tej tovarni zopet udeležen povečini tuj kapital.

zbor marljivosti, resnemu trudu. Vse je veselo bogatih darov. Brhka dekleta jih uživajo, hudomušni fantje pa dekletom nagajajo. Slika se spremeni. Na lov vabijo rogovi, psi so izsledili divjačino, zajci, jeleni beže, psi omagujejo, rogovi jih podžigajo k novemu pogonu in z bogatim plenom se slednjči vračajo lovci domov. Iz bližnjih vinskih gričev pa done vesele pesmi trgačev. Vedno glasnejši je smeh, vino vedno bolj razvnela kri, in kmalu se zavrti staro in mlado v poskočen ples. Zima s svojim mrazom ohladi preveč razgrete živce. Zunaj je vse mrtvo, pust, le ob topli peči, pri brnenju kolovratov si pripoveduje mladina pravljice. Oratorij konča z naoblaščen letnih časov na človeško življenje. Človeku prehitro odčete življenja pomlad, kmalu opesajo moči in nenadoma stoji pred vsevednim Sodnikom, pred katerim vzdrži samo čednost in resnica. Se enkrat vskipi iz človeškega srca zaupna prošnja k Bogu: »Daj svojo roko nam o Boga in s tem trdnem zaupanjem v božjo pomoč izvezni v težki fugi mogočen oratorij. Priznati moramo, da je bilo izvajanje oratorija bolj nego smo pričakovali. Časno so rešili svojo nalogo solisti. Ga. Lovšetova, operna pevka iz Ljubljane, si je pridobila s svojim simpatičnim nastopom takoj naklonjenost poslušalcev. Njen srebrno čist, v vseh legah enako uglašen glas, je s svojo nežnostjo in toploto ogreval, z izredno tehniko pa vzbujal upravičeno občudovanje. Vse svoje zmožnosti je pokazala v najboljši luči posebno v ariji št. 15. Njena izgovarjava je bila vzorna. Da se včasih ni mogla prav razviti, je pa bil kriv orkester, do katerega je bila zelo obzirna. G. Križaj, operni pevec iz

Zagreba, je s svojim polnim, mogočnim basom zelo zadovoljil. Edino v začetku v ariji št. 4 se nam je zdel nekam utrujen in malo trd. Tudi njegova izgovarjava je bila lepa, petje čustveno, pa vendar vzorno uglajeno. G. Ašič ima močan glas ki se nam je zdel neuglašen in v višinah nesiguren (n. pr. arija št. 32.). Sicer je pa svojo ne ravno lahko vlogo dobro odpel. V duetih z go. Lovšetovo je zvenel njegov glas precej trdo, konec dueta št. 22. (I) se pa ni popolnoma ujemal z našo partituro. Njegova izgovarjava e u h je nekoliko motila. Zbor je pel sigurno in korajžno. Ko bo postal še nekoliko bolj prožen in se malo bolj sprijaznil z d'namiko in agogiko bo idealen zbor. Včasih radi svoje silne teže ni mogel primerno izraziti potrebnih čustev (št. 18. C., št. 31 D itd.). Orkester je bil v splošnem boljši nego pri zadnjem koncertu, trobila so bila včasih malo nečista, pri godalih, posebno pizz., si bi želeli malo več enotnosti. Kdo je kriv, da je prišel orkester enkrat (št. 20.) v taktu precej navzkriž s solisti, ne vemo. Dirigent je nekoliko preveč hladnokrven. Gre mu pa vse priznanje, da je tako dobro naščudiral to krasno delo. Dovoljujemo si dodati še nekaj splošnih opazk. Fuge so bile slabo izdelane, brez zadostnega poudarka glavne teme. Večkrat je bil crescendo tudi accelerado. Zakaj? V partituri ne najdemo utemeljitve. Prihod solna (št. 11.) bi se mogel dinamično nekoliko bolj označiti, nekateri presto in allegro assai bi se mogli še bolj poudariti. To so samo malenkosti, ki ne morejo zmanjšati zaslug, ki si jih je pridobil g. dirigent s proizvajanjem tega oratorija.

—e.—l.

□ 14 letna mati. Pretekle dni je porodila v mariborski javni bolnici nezakonskega otroka 14 letna, še popolnoma juvenilna deklica. Mati in otrok sta zdrava. — Upamo, da bo oče prišel v roke pravici. — Porodniški oddelek je od začetka novega leta naravnost oblegan.

□ Konkurz. Alojzij Pichler, sodar v Frančiškanski ulici, je te dni nad svojo obrtjo proglasil konkurz.

Celje

○ J. Haydn: »Letni časi.« Ta veliki oratorij se izvajal v Celju jutri, v nedeljo točno ob pol petih popoldne v veliki dvorani hotela »Celjski Dom« s sodelovanjem mešanega zbora in orkestra mariborske Glasbene Matice. Nastopijo kot solisti: ga Pavla Lovšetova, operna pevka, g. Križaj, operni pevec, in g. notar Ivan Ašič iz Maribora. Zanimanje za ta koncert je ogromno in se dobe vstopnice, kakor se tudi rezervirajo pri Goričar in Leskovšek, Kralja Petra cesta. Konec koncerta bo ob pol sedmih. Zveza z vsemi vlaki.

Ptuj

○ Kat. izobraževalno društvo za minoritsko župnijo v Ptujbo uprizorilo v nedeljo dne 7. marca Br. Nušičevo šaloigro »Sumljiva oseba«. — Predstava se vrši ob 3 popoldne v dvorani Narodnega doma.

○ Avtomobilska nesreča. Dne 4. t. m. je vojaški tovorni avto povozil v spodnji Dravski ulici posestnika Kanclerja s Haidine. Mož je doil težke notranje poškodbe. Skrajni čas je, da se hitra vožnja po ozkih cestah, posebno pa še po tej, tudi vojaštvu prepove. Če je promet večji, se cesta navadno zajezi in lahko se zgodi nesreča. Misli se na to, da se cesta, ki je glavna dovodna žila za dravskega mostu do Florjanskega trga, primerno razširi.

○ Nov fotograf. V Panonski ulici št. 5 se je naselil nov fotograf g. M. Japelj.

Trbovlje

✱ Umrl je Kralj Jakob, po vsem okraju dobro znani tesarski mojster, v 81 letu starosti. Bil je radi svojega zdravega humorja zelo priljubljen v vsaki družbi. Rodbini naše sožalje, njemu pa večni mir!

✱ Sestanek vseh strokovnih društev. Po sklepu seje II. Rudarske skupine dne 4. marca se je sklenilo sklicati skupen sestanek vseh strank, ki se vrši jutri, v nedeljo, ob 9. uri dopoldne v dvorani g. Forte. Razpravljalo se bo o redukciji in drugo.

✱ Obrtniki so imeli v četrtek zvečer svoje društveno zborovanje, katerega se je udeležilo neobičajno veliko obrtnikov raznih strok. Ker so obrtniki radi redukcije delavcev v velikih skrbih, je bilo na zborovanju tudi o tem največ govora. Protestiralo se je radi odpusta delavstva, ker imajo med delavstvom izdane reške svote kredita, katerega jim sedaj ne boče močno inkasirati. Nasprotno pa rudnik pri vsakem obračunem delavcu odbije ves dolg, katerega mu delavec dolguje, akoravno rudarski zakon izrečno prepoveduje žepno ru-bežen. Gostilničarji so se tudi pritožili radi zapiranja gostilen ob plačilnih dnevih.

Kozie

Na gospodarskem zborovanju v Kozjem dne 28. februarja t. l., na katerem so bile zastopne vse občine okraja po županah in občinskih svetovalecih, in o katerem smo nedavno poročali, se je sprejelo več zelo važnih resolucij. Zborovalci v njih v glavnem zahtevajo:

1. da se v Kozjem ustanovi podružnica okrajnega glavarstva. Uradne in stanovanjske prostore bi oskrbela kozjanska občina.

2. Da se vse ukrene, da se iz gospodarskih ozirav in z ozirom na neugono razdelitev Spodnje Štajerske ob Savi, t. j. bivšega okrajnega glavarstva Brežice, ves del bivše Štajerske takoj priklapi nazaj k mariborski oblasti.

3. Da se cesta Lesično—Grobelno, ki se gradi že čez 10 let, vendar enkrat dokonča in slavi prometu na razpolago. Vojaška uprava naj da večji oddelek pionirjev s svojimi strokovnjaki za zgradbo omenjene ceste na razpolago. Za imenovanje ceste od države določene svota 200.000 Din naj se čimprej izposluje in da okraju na razpolago. Poslanci pa morajo delovati na to, da v najkrajšem času izposlujejo še nadaljnjo podporo. Cesta se bi naj v tekočem letu dogradila. Ravno tako naj se stopi v dogovor z okrajem Šmarje, da prične tudi on graditi od svoje strani.

4. Navoči zborovalci predlagajo, da se v svrhu izboljšanja naših gospodarskih razmer in v svrhu ojačanja gospodarskih in drugih združug ustenozi za Štajersko najsihobe v Celju ali Mariboru ena Gospodarska zveza, katara bi naj imela nalogo, podpirati naše zadruge, denarne zavode, industrijo, obrtnike, kmete, vinogradnike itd. in to brez razlike na strankersko pripadnost. Gospodarska zveza bi naj imela zlasti nalogo, da bi se naši poljski, industrijski in drugi pridelki čim boljše v denar spravili itd.

5. Zborovalci zbrani iz celega sodnega okraja in še deloma iz drugih krajev apeliramo na vse štajerske poslance, da z ozirom na važnost zgradb železnice obrnejo vso pozornost na zgradbo železnice ob Sotli (Rogatec—Brežice) in sicer iz strategičnih ozirav.

Na lje zborovalci zahtevajo:

1. da se poškodovancem po povodnji že

itak malenkostna podpora vendar enkrat izplača;

2. da merodajni faktorji zastavijo vse svoje moči in potrebno ukrenejo, da se davek čez leto plaču brezobrestno. Še v slučaju zaostanka, naj bi se obresti zaračunale še le drugo leto;

3. da se izposluje županom Slovenije primerna odškodnina za njihovo delovanje pri občinah, ker to delo izvršujejo večnoma brezplačno. Novejša ureditev v vojaških zadevah je nalozila županom toliko dela, da tega pač ne morejo še nadalje za državo brezplačno izvrševati;

4. da se nam da in prizna pravica, da krajni šolski svet sporazumno z načelnikom okrajnega šolskega sveta nastavlja učiteljsvo. Ne moremo več prenašati samo ukazov in plačati bremen, zahtevamo tudi da imamo pravico. Ne zahtevamo nič več kakor samo to, da se dolžnosti, bremena in pravice enako delijo.

5. Apelliramo na ves slovenski narod, da vsi skupno cdložno zahtevamo, da se vsi poslanei Slovenije strnejo v eno slovensko fronto v svrhu obrambe kulturnih in gospodarskih pravic in potreb Slovenije.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za gospe v Marijini kapeli pri sv. Jožefu bodo od 7. do 13. marca. Govor bo vsak dan ob 5 pop. Začetek jutri v nedeljo ob 5 pop. Zaključek v soboto ob pol 7 zjutraj.

Meštanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima v nedeljo dne 7. t. m. ob pol sedmih zjutraj v kongregacijski kapelici skupno sv. mašo in sv. obhajilo, zvečer ob sedmih pa svoj redni shod. Polnoštevilo!

Za učiteljstvo

G. L. Jelenc se je v »Jutru« in »Učit. Tovariš« i dal, da pri zadnjih imenovanjih ni sodeloval. Imenovanja res kažejo, da ni bilo njeega zraven, ker sicer bi ne bila imenovanja tala, da bi jih vzel vse objektivno učiteljstvo z zadovoljstvom na znanje, izvemši one, ki so iskali pomoči pri g. L. Jelencu. Po njegovem predlogu bi bil n. pr. imenovan za Šmartno pri Kranju tovariš z 12 službenimi leti, a oni s 26 službenimi leti in 6 otroki bi bil propadel. Ali ni morda res, g. Jelenc? Zelo vam bomo hvaležni, če nam blagovolite navesti vse svoje predloge da bomo videli, v koliko je Vaše kreganje po »Jutru« in »Učit. Tovariš« utemeljeno.

Turistika

ZA ZGRADBO PLANINSKEGA DOMA V BELIKRAJINI.

Odbor za zgradbo Planinskega doma na Mirni Gori nam je poslal oklic, iz katerega posnemamo sledeče:

V Ljubljani se je sestavil Belokranjski narodni odbor, ki ima namen z zbiranjem denarnih sredstev in raznimi prireditvami finančno podpreti Belokranjsko podružnico Slov. plan. društva, katara gradi na Mirni gori (Sv. Frančišek 1048 m) v Beli krajini, zadnja postaja Semič, Planinski dom.

Ta prva planinska postojanka na Mirni gori, s katere je prekrasen razgled proti severu (Ljubljana, Kamniške planine), vzhodu in jugu (cela Bela krajina do Karlova in Zagreba itd.), je iz gospodarskih in nacionalnih razlogov velike važnosti za Belo krajino, Slovenijo, da, za celo krajino SHS.

Tod živi siromašen narod, ki se zaradi življenjskih interesov trumoma seli iz domovine. Ako se povzdigne tujski promet, zlasti turistik, bo tudi domačin vzbujil svojo rodno grudo ter jo začel spoštovati. Tujski promet mu bo donasal obilnih koristi.

Belokranjska podružnica SPD, svesta si gori opisane naloge, je začela graditi predlansko leto na Mirni gori že omenjeni Planinski dom. Zaradi težke finančne krize, ki se je pojavila po celi državi, pa je gradnjo morala prekiniti. Bati se je, da še to, kar se je zgradilo, razpade.

Odbor se obrača na naše dobrosrčne rojake v Ameriki s vlijudno prošnjo, da nam pomagajo rešiti važno plan, la slov. postojanko ter z darovi podpro to prekrasno in prepotrebno akcijo ter na ta način sodelujejo za gospodarsko povzdigo sicer jako lepe, a revne Bele krajine.

Hitra pomoč je nujno potrebna, da se zamore v mesecu maju dom dokončati ter že to sezijo oddati prometu.

Dopise in denar je naslavljati na Belokranjski narodni odbor v Ljubljani, pisarna osrednjega planinskega društva, Selenburgova ulica, Ljubljana.

Kranjska gora, 5. marca ob 7 zjutraj: —1° C, barometer pada, drobno mete, saninec ugoden.

Boh. Bistrica, 5. marca ob 7 zjutraj: +3° C, za zimski sport neugodno.

Naznanila

Ribno pri Bledu, Dram. odsek gasilnega društva vprizori jutri »Testament«, ljudsko dramo v štirih dejanjih. Začetek ob 7. uri zvečer. Vabi odbor.

Radiotečaj. Radi obolenosti prof. Andréja odpade današnje predavanje. — Radioklub.

Seja Strojovne zveze javnih nameštencev se vrši danes ob 20. uri v kleti konzum. društva, Kongresni trg 2. Prosimo polnoštevilo udeležbe. Tajništvo.

Polzvedovanja

Naša se je šolska knjiga. Dobi se pri gosp. Škerjancu. Poljanski nasip 22.

Izgubila se je v sredo dne 3. t. m. od trgovine Zebal na Rudniku do Pijave gorice rjava listnica z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi Janezu Mehlinu, Drenik 1, p. Škofljica.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Berlin, 5. marca. (Izv.) Listi poročajo iz Washingtona, da so se na Kitajskem ponovno pričeli državljanski boji. General Vu-pej-fu je zasedel železnico proti Hankau, Čang-co-lin pa koraka proti Tientsinu.

Gospodarsvo

Največji sejem sveta.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Lipsko, 3. marca 1926.

K poglobitvi gospodarskih stikov med Jugoslavijo in Nemčijo so gotovo sejni zelo veliko prispevali. Posebno lipski sejem, ki mu moramo med vsemi sejmi sveta priznati prvenstvo, vrši svojo nalogo v veliki meri in interes Slovenije na tej prirreditvi raste od dne do dne. Vsako leto gre več Slovencev na ta sejem. Medtem, ko je lani jeseni ljubljansko zastopstvo sejma Stegu in drugi izdalo 10 kart (za Maribor mi niso znani podalki), je bilo za letošnji spomladni sejem izdanih že 29 kart, h katerim je treba prišteti še dva zastopnika slovenskega tiska.

Vendar lahko približno cenim, da je letošnji sejem obiskalo okoli 50 oseb iz Slovenije, kar je za naš mali narod veliko število. To veliko število je dokaz, kako raste interes Slovenije za nemško gospodarstvo, katero ravno predstavlja lipski sejem.

Lipsko je v več ozirih svetovno mesto, čeprav ne šteje nad milijon ljudi. Naj omenim na tem mestu visoko glasbeno kulturo mesta, o čemur sem se imel priliko prepričati na posebnem koncertu v krasni dvorani »Gewandhaus«. Nadalje ima Lipsko največji kolodvor v Evropi, ker je prometno centrum Nemčije, v kar ga usposablja njegova geografska lega. Lipsko je središče nemškega književnega trga, ki je priznani eden najvažnejših, da ne rečemo najvažnejši v Evropi. Pa tudi zgodovinsko je Lipsko zanimivo mesto: o tem priča ogromni spomenik »Völkerschlachtdenkmal« (bitka narodov 16., 17. in 18. oktobra 1813).

Pozabil sem še omeniti, da je v Lipskem tudi vrhovno sodišče za vsa Nemčijo.

Vendar pa vse to še ne bi opravičevalo naziva »svetovno mesto«, če ne bi imelo Lipsko sejma, ki mu daje pravico do tega imena. S sejmom je postalo Lipsko znamenito.

Sejem v Lipskem ima za seboj stoletno zgodovino. Prvi zgodovinski podatki o njem datirajo iz 13. stoletja, o čemur so ohranjeni še dokumenti. Sejem se je obdržal skozi stoletja. Sicer moram omeniti, da so v Nemčiji tudi drugi stari sejmi kakor n. pr. v Frankfurtu, vendar ti niso vzdržali kontinuitete. Da se ohrani institucija sejma, je med vsemi sejmi prvo Lipsko prešlo od »blagovnega« na »vzorčni sejem«, kar mu je zagotovilo ta veliki poyzdig.

Letošnji pomladni sejem šteje samo nekaj nad 10.000 razstavljalcev napram 13.000 jeseni lanskega leta. Vzrok temu je gospodarska kriza v Nemčiji, katero karakterizira ogromno število konkurzov in brezposelnih (3 milijoni delavcev). Med razstavljalci je omeniti za nas važno razstavo monopolne uprave, ki je na majhnem, a okusno opremljenem prostoru in sicer v trgovski visoki šoli pokazala Nemčiji naše najboljše vrste tobaka in cigaret, izdelanih seveda za izvoz in temu primerno dragih. Tako nismo zastopani samo med obiskovalci, ampak tudi med razstavljalci.

Na letošnjem pomladnem sejmu je opaziti, da ne kupuje toliko Nemčija, pač pa se kaže vedno bolj rastoče zanimanje inozemstva za nemško blago, posebno za kvalitetne izdelke.

Poleg vseh zanimivosti, ki jih nudi splošni vzorčni velesejem, ki je raztresen po raznih zgradbah v sredi mesta — vendar pa so zgradili letos še posebno sejmško palačo »Ringnaßhaus«, v kateri so razstavljeni sportni predmeti (še ni popolnoma dograjena) — je

vsekakor najzanimivejši tehnični sejem. Naha-ja se na jugu mesta v bližini spomenika bitke narodov in obsega 13 ogromnih zgradb, nad katerimi kraljujejo dve velikanski anteni. Zunanaj teh zgradb (>Hallen« imenovanih) je razstavljenih še na stotine strojev, lokomotiv, vagonov itd. Od najmanjše pile in noža pa do ogromnih turbin in motorjev za aeroplane je najti vse predmete, ki jih producira nemška industrija v tako veliki meri. Tehnični sejem je lahko ponos nemške tehnike, ki je poleg ameriške vodilna na svetu.

Tehnični sejem kaže nazorno, s kako velikimi koraki se bliža nemška industrija ameriški. Nemčija se zaveda, da bo mogel le ogromen eksport plačati reparacije. Za tak eksport pa pridejo v poštev predvsem industrijski izdelki in sicer ne toliko masni kakor kvalitetni. Le v kvalitetnem delu je rešitev. V dosedega tega namena služi ravno tehnični sejem, ki predstavlja faktično na prostoru 36.000 kvadratnih metrov najnovejše pridobitve nemške tehnike.

O važnosti sejmov v Nemčiji naj navedem par števil. Leta 1925. je bilo na celem svetu 134 razstav, samo v Nemčiji pa 141 (podatke navaja razstavni urad Zveze nemške industrije), sejmov: na celem svetu 59, samo v Nemčiji pa 65. — O važnosti lipskega sejma pa govori sledeče: Od 22.900 razstavljalcev na nemških pomladnih sejmih jih je imelo samo Lipsko 14 tisoč, kar je karakteristično. Letno cenijo, da se porabi 60 do 70 milijonov mark za sejme. Zaradi tega pa se vedno bolj kaže nagnjenje h koncentraciji. Več provincialnih sejmov je opuščanih in vsa pažnja velikih gospodarskih organizacij je posvečena sedaj samo lipskemu sejmu. Tako se racionalizira tudi »sejmarstvo«.

Inozemstvo je na lipskem sejmu dobro zastopano. Tako ima Českoslovaška svojo razstavo, Švica, Italija, Anglija itd. Izmed vseh tujih držav ima pa SSSR najzanimivejšo razstavo, ki je nameščena v posebnem paviljonu na tehničnem sejmu. Sploh so gospodarski stiki med Rusijo in Nemčijo vedno tesnejši. Na sejem je prišel tudi sovjetski poslanik iz Berlina Krestinski, ki je v ponedeljek zvečer imel na banketu na tehničnem sejmu zelo značilen govor o nemško-ruskih gospodarskih vezeh, katerega so splošno zelo komentirali. Drago Potočnik.

Bančni škandal v Italiji.

Razsoda italijanskega senata proti upravnim svetnikom likvidirane Banca Italiana di Sconto menda ni presenetila nikogar, ki količkaj pozna ozadje procesa in pa sedanje politične razmere v Italiji. Ako se še navadno sodišče ne more odtegniti vplivu vodilne struje v času političnih preokupacij, kako naj pričakujemo to od sodnega dvora, ki ga tvorijo člani senata, t. j. politično strogo opredeljeni ljudje. Ako poleg tega še pomislimo, da so branitelji in večina italijanske tiska zavili obteženice v plašč narodnih junakov, t. j. upraviteljev banke, ki da je s svojim denarjem največ pripomogla k italijanski zmagi, potem nam postane jasno, zakaj so bili oproščeni tudi upravni svetniki, za katere je zahteval državni pravdnik 3 in celo 4 leta zapor.

Meseca novembra 1921 je znani gospodarski dnevnik v Milanu »Solec« priobčil kratko vest, da se je osnoval konsorcij, ki naj reši neko banko. Vest je posnel »Times«, nato večina pariških listov, in v par dneh je bilo dvignjenih pri inozemskih podružnicah zavoda Banca Italiana di Sconto 300 do 350 milijonov. Sledil je naval na banko v Italiji, banka ni imela dovolj denarja na razpolago in je bila prisiljena zapreti lokalne. Prošnje upravnega sveta za posredovanje vlade niso zalegle, ker je banka zahtevala od vlade nič manj kakor 2 milijardi lir. Tedanji ministrski predsednik Bonomi ni hotel riskirati 2 milijardi državnega denarja, da reši navse zadnje čisto zasebno bančno podjetje, in se je postavil na stališče, da se država ne more

vmešavati v zgolj zasebne zadeve. Senator Marconi je med tem poskušal srečo pri angleških bankirjih, a ti so zahtevali račune o faktičnem stanju banke; računov ni bilo mogoče sestaviti in Angleži niso dali denarja. Vloge pri banki so znašale okoli 4 milijarde lir, na denar je čakalo 400.000 upnikov. Slo je torej za ogromno maso državljanov, prizadeto je bilo celo narodno premoženje. Vlada torej ni mogla ostati popolnoma indiferentna. Po dolgi posvetovanjih je s posebnim ukazom od 28. decembra 1921 dovolila banki moratorij, kateremu pa je moral kmalu slediti konkurz. Kakih 14 dni pred proglasitvijo moratorija je podal ves upravni svet ostavko; sodišče je nato zaplenilo vse premoženje upravnih svetnikov. Uvedeno je bilo sodno postopanje proti upravnim svetnikom. Ker je bilo med obtoženci več senatorjev, se je mogel vršiti proces v smislu italijanske ustave le pred senatom.

Polom nekdanj tako cvetoče banke je treba pripisovati brezdvomno slabemu vodstvu. Banka je zrasla kakor goba, a je ravno tako naglo padla. Ta primer je dal zopet onim prav, ki trdijo, da je za vsako bančno podjetje imobilizacija velikih kapitalov v industrijska podjetja pogubna; toliko bolj velja to za investiranje kapitala v vojna podjetja, ki so požrla po vojni ogromnega denarja, da so se mogla preobraziti zopet v navadna industrijska podjetja. Osebnost koristolovstva je menda igrala tudi tu precejšnjo vlogo.

Banca Italiana di Sconto je pred vsem finansirala velike livarne Ansaldo, ki so dobavile armadi največ vojnega materiala. Ob zaključku vojne je imela Ansaldo 250 milijonov dolga pri tej banki, proti koncu l. 1921. t. j. ob času konkurza, je znašal dolg že 757 milijonov! Kredit sta preskrbela brata Perrone, ki sta vodila Ansaldo in bila obenem upravna svetnika omenjene banke. Da sta lahko pritisnila na banko, sta nakupila 300.000 delnic te banke, ki sta jih lahko v vsakem trenutku vrgla na trg in ubila banko. Na isti način sta hotela brata Perrone, katerih imetje cenijo danes na 65 milijonov, spraviti v odvisnost podjetja Ansaldo tudi vod Banca Commerciale Italiana; toda ta banka se je takoj krila s tem, da je kupila vse delnice, ki so bile na razpolago. Brata Perrone sta postala novarna vsemu narodnemu gospodarstvu in vladi sami; zato je tudi vlada odgovarjala vsa naročila pri Ansaldo. Zato je bil ministrski predsednik Bonomi proti ustanovitvi nove banke za rešitev zavoda Banca di Sconto, ker bi imela brata Perrone tudi pri tej banki glavno besedo. Pri procesu so skušali obtoženci dokazati, da je Bonomi s tem preprečil rešitev banke. Ta argument je danes zelo dobro došel, še posebno, ker se Bonomi ni mogel braniti. Predsednika senata je prosil trikrat, naj ga sodni dvor zasliši; a vse zaman. Branitelji so povzdignili zasluge brata Perrone za podjetje Ansaldo, ki je s svojimi kanoni prineslo Italiji zmago; državni pravdnik jih je lepo zafkrnil, da so za ta patriotizem dobili tudi milijone.

Banca di Sconto je investirala nadalje 2 milijona dolarjev v Amerikansko paroplovno družbo. Radi nenadnega padca prevoznin se podjetje ni obneslo.

L. 1917. je Banca di Sconto na pobudo vlade prispevala za rusko posojilo s 47 milijoni. Z nakupom vojnega materiala v Italiji je mogla Rusija vrniti le del tega posojila. Banka je izgubila na ta način 8 milijonov.

Za leto 1920. je banka razdelila med delničarje in upravne svetnike 31 milijonov 740.000 kot dividendo in nagrado, medtem ko je bilo pozneje dokazano, da je imela banka takrat 50 milijonov izgube. Med seboj so si upravni svetniki razdelili 400.000 lir, dasi so imeli pravico v smislu enega izmed prejšnjih občnih zborov le do 100.000 lir; ostalih 300.000 lir so vzeli iz tajne rezervne. Posamezni svetnik je inkasiral od 50 do 60 tisoč lir. Bilanca za l. 1920., ki sta jo sestavila upravna svetnika Pogliani in Comte, je bila napačna. Knjigo o tajni rezervi, ki je znašala 90 milijonov, je vodil kom. Combe kar doma. Nekemu Naldiju je dovolil komendant Pogliani kredit 247.000 lir; Naldi je ostal dolžan 90.000 lir. Pogliani mu je nato nakazal kredit kar 5 milijonov za dobo 8 let... brez obresti! Pri procesu je direktor Pogliani izjavil, da je bil ta kredit izdan v... politične svrhe.

Upravni svetniki so bili predvsem obdolženi, da so si razdelili kar na svojo roko 360.000 lir, kot nagrado za l. 1920. in da so sestavili krivo bilanco. Za Poglianija in Combeja je državni tajnik zahteval 4. oziroma 3 leta ječe. Kakor rečeno, so bili vsi oproščeni. V gospodarskih krogih upravičeno dvomijo, ali se je oprostitev izvršila v interesu ostalih bank. Kako naj potem hranilci zaupajo bankam? Kdo naj štiti njihov denar?

Banca Italiana di Sconto je takoj po prevratu otvorila v Jugoslaviji več podružnic.

Velikanska borzna katastrofa na newyorški borzi. Vsled silnega in naglega padca cen

na žitnem trgu so bile silno ogrožene banke, ki se pečajo z žitno trgovino. Vsled tega je sledil velikanski naval na efektivno newyorško borzo. Vse se je hotelo izbežiti vrednostnih papirjev, ki so v kratkem času neverjetno padli. Efektivne borze se je polastila ena največjih panik, kar jih pozna zadnje dni Amerike. Ljudje so izgubili velikanske vsote, ki gredo že sedaj preko pol milijarde dolarjev.

Znižanje obtoka bankovcev v Avstriji. Avstrijska narodna banka je znižala obtok svojih bankovcev za 25 milijonov šilingov (1 šiling = 8 Din).

Oprostitev taks. Kmečke in obrtne zadruge so na podlagi zadostnega odloka ministrstva oproščene pristojbin za račune, note, knjižice za kupovanje blaga po združnikih.

Znižanje izvozne carine na svilo v Franciji. Na podlagi nove carinske tarife, ki je stopila v veljavo v Franciji dne 21. februarja, je izvozna carina na svilo pri izvozu iz Francije znatno znižana.

Naraščanje monopolskih dohodkov. V novembru 1925 so bili monopolni dohodki sledeči: tobak 142.455.118 Din, sol 39.558.252 Din, petrolej 23.202.120 Din, žveplenke 12 milj. 848.645 Din, cigaretni papir 12.189.432 in drugi predmeti 539.590 Din, skupaj torej 230.793.157 Din. V proračunu so bili za ta mesec predvideni doh. od 192.265.847 Din, tako da znaša večji dohodek 38.527.847 Din. V proračunski perijodi od 1. aprila do 30. novembra je bilo predvidenih za monopolne predmete 1.543.733.333 Din dohodkov, medtem pa so znašali dejanski dohodki 1.709 milj. 878.417 Din. Od tega odpade samo na tobačne izdelke 1.147.748.046 Din dohodkov. V tej dobi so prinesli samo kadileci državi za 177 milj. 257.590 Din več dohodkov, kot je bilo predvidenih v proračunu.

Borza

Dne 5. marca 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.52—13.57 (13.517—13.557), Italija 227.15—228.35 (227.26—228.46), London 275.55—276.75 (275.40—276.60), Newyork 56.61—56.81 (56.50—56.90), Pariz 211—212 (213.50—215.50) Praga 168.05—169.05 (167.97—168.97), Dunaj 7.99—8.03 (7.9945—8.0345), Curih 10.9250—10.9650 (10.9175—10.9875).

Curih. Beigrad 9.155 (9.16), Budimpešta 72.80 (72.80), Berlin 123.70 (123.70), Italija 20.82 (20.84) London 25.2425 (25.245), Newyork 519.50 (519.50), Pariz 19.29 (19.38), Praga 15.385 (15.38), Dunaj 73.25 (73.25), Atene 7.40 (7.40), Bukarešt 2.27 (2.27), Sofija 3.70 (3.70), Madrid 73.25 (73.25), Varšava 65.50 (65.50), Amsterdam 208.20 (208.12), Bruselj 23.60 (23.59), Stockholm 139.30, Kopenha-gen 134.50, Oslo 110.50.

Dunaj. Devize: Beigrad 12.475, Kodanj 181.40, London 34.52, Milan 28.40, Newyork 708.75, Pariz 26.35, Varšava 92.35. Valute: dolarji 707.50, lira 28.37, dinar 12.42, češkoslovaška krona 20.95.

Praga. Devize: Lira 135.92, Zagreb 59.70, Pariz 125.80, London 168.87, Newyork 33.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 77—78, vojna odškodnina 280—282, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 205—202, Ljublj. kreditna 200—220, Merkantila 100—102, SLavska 50, Kred. zavod 175—185, Sirojne 118 bl., Vevče 110 den., Stavbna 80—90, Sešir 115—120.

Zagreb. 7% invest. posoj. 77—78, vojna odškodnina 277.50—278, za april 281, Hrv. esk. 119—120, Kred. 115—116, Hipobanka 66.50—67, Jugobanka 104—104.50, Praštediona 964—970, Ljubljanska kreditna 200 den., Srpska 144—146, Eksploatacija 23—25, Seferana 410—420, Nihag 34 bl., Gutmann 280—300, Slavonija 44—45, Trbovlje 350—360, Vevče 100 den., Danica 63 bl.

Dunaj. Poden.-savski-jadr. 712.000, Zivno 787.000, Alpine 240.000, Greinitz 121.000, Trbovlje 455.900, Hrv. esk. 130.000, Leykam 151.000, Hro-banka 83.000, Avstr. tvornice za dušik 217.000, Gutmann 318.000, Mundus 1.000.000, Slavonija 51.000.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Glenarvan je bil malo ali prav nič pripravljen na podoben začetek. V zadregi je pogledal tovariša, ki sta molčala. Pomislil je za trenotek, nato pa je odgovoril:

— Ayrton, če ugodim vaši prošnji, ali mi boste povedali vse tisto, kar bi rad vedel?

— Vse, mylord, to se pravi vse, kar vem o usodi kapitana Granta in o Britaniji?

— Samo čisto resnico?

— Da.

— Pa kdo mi more jamčiti?...

— Oh, saj vem, kaj vas vznemirja, mylord. Treba se bo pač zanesti na mojo besedo, na zločin-čvo besedo! Pa kaj hočete? Položaj je že takšen. Treba je sprejeti ali pa pustiti.

— Verjel vam bom, Ayrton, je dejal Glenarvan.

— In prav boste naredili, mylord. Sicer pa, če vas bom varal, ali nimate še vedno možnosti, da se maščujete?

— Kakšno?

— Da me pridete iskat na otok, s katerega itak ne bom mogel pobegniti.

Ayrton je imel odgovor na vse. Sam je predvideval vse težavnosti, sam proti sebi je obračal zanesljivo orožje. Videti je bilo, da hoče skleniti odkritosrčno pogodbo. Posrečilo se mu je, da je v tej »ne-sebičnosti« prekosil celo samega sebe.

— Mylord in gospoda, je pristavil, hočem, da ste prepričani o eni stvari, da sem namreč to pot odkritosrčen. Nočem vam prevariti, dati vam hočem še nov dokaz odkritosrčnosti. Ravnam pa tako zbog tega, ker pričakujem iste tudi od vas.

— Povejte, Ayrton, je dejal Glenarvan.

— Mylord, doslej še niste pristali na mojo ponudbo, in vendar se ne pomišljam priznati vam, da vem le prav malo o kapitani Grantu.

— Le prav malo! je vzkliknil Glenarvan.

— Da, mylord. Vse, kar vam morem povedati, se nanaša le bolj name in vas ne bo moglo spraviti na izgubljeno sled.

Na Glenarvanovem in majorjevem obrazu se je začrtalo bolešno razočaranje. Mislila sta, da ve čolnar za važno skrivnost, sedaj pa je sam priznal, da bo njegovo odkritje skoro brezpomembno. Kar zadeva Paganela, se ni prav nič čudil.

Bodisi že kakorkoli, res je, da je to Ayrtonovo priznanje, ki se jim je z njim izročil tako na milost in nemilost, zelo genilo njegove poslušalce, posebno ko je čolnar na koncu pristavil še to-le:

— Tako sem vas opozoril, mylord; kupčija bo vam prinesla veliko manj kakor meni.

— Kaj zato! je odgovoril Glenarvan. Sprejemam ponujeno kupčijo, Ayrton. Dam vam častno besedo, da vas izkramo na enem izmed samotnih otokov Tihega oceana.

— Hvala, mylord, je odvrnil čolnar.

Ali je bil čudaški človek vesel takega uspeha? Človek bi dejal, da ne. Njegov molčeči obraz ni izdajal nikakega čustva. Zdelo se je, kakor da se pogaja za koga drugega in ne zase.

— Pripravljen sem, da vam odgovorjam, je dejal.

— Ne vemo, kakšna vprašanja naj vam stavimo, Ayrton, je začel Glenarvan. Povejte nam kar vse, kar vam je znanega in začnite s tem, kdo ste pravzaprav.

— Gospodje, je začel Ayrton, jaz sem v resnici Tom Ayrton, čolnar z Britanije. Zapustil sem Glasgow na ladji kapitana Granta dne 12. marca 1861.

Celih štirinajst mesecev smo križarili po Tišem oceanu in iskali primerne kraja, kjer bi ustanovili škotsko kolonijo. Harry Grant je bil človek, ki je bil zmožen kai velikega, toda midva sva se pogosto

sporekala. Njegov značaj mi nikakor ni prijal. Jaz se ne znam ukloniti, Harry Grant pa je bil človek, mylord, ki mu ne sme nihče ugovarjati, kadar se je bil odločil za kako stvar. Mož je bil kakor iz železa, neizprosno do samega sebe in strog napram mor-narjem. Jaz sem si vseeno drznil upreti se mu. Poskušal sem zanesiti k uporu tudi posadko in se tako polastiti ladje. Ali sem imel prav ali ne, to je danes že brez pomena. Najsi bo torej, kakor že hoče, res je le, da me je kapitan Grant dne 8. aprila l. 1862. kratkoma izkreal na zapadni avstralski obali.

— Avst alski obali? je prekinil major Ayrtonovo pripovedovanje. Torej ste zapustili Britanijo, predno je prista la v pristanišču Callao, odpoder imam zadnje vesti?

— Tako je, je odgovoril čolnar, zakaj Brita-nija ni nikdar pristala v Callao, ko sem bil še jaz na krivu. Če sem vam govoril na Paddyjevi kmetiji o Callao, mi je bilo to mogoče le tako, ker sem vas bil slišal o tem govoriti.

— Nadaljujte, Ayrton!

— Tako sem se znašel sam sameat na obali, toda samo dvajset milj proč od kaznilnice v Perthu, ki je glavno mesto zapadne Avstralije. Ko sem tako blizu po obali, sem srečal tolpo konviktov, ki so pravkar ušli. Pridružil sem se jim. Mislim, da ne zahtevate, mylord, da vam popišem svoje življenje v zadnjih dveh letih. Zadosti naj vam bo, da sem postal po-glavar ubeglih zločincev in da sem se imenoval Ben Joyce. Meseca septembra 1864. sem prišel na Irčevo kmetijo. Sprejel me je za hlapca pod mojim pravim imenom Ayrton. Tam sem hotel počakati ugodne prilike, da se polastim kake ladje. To je bila moja najprisrčnejša želja. Dva meseca pozneje je prišel Duncan. Ko ste bili na obisku pri Irčevih, ste povedali vso zgodbo o kapitanu Grantu. Tako sem izvedel še ostalo, česar nisem vedel, namreč o pristanku v Callao in zadnjih vesteh iz junija 1862. leta, to se pravi dva meseca po mojem izkrcanju.

Priporočamo »Cirilove knjižnice« v Mariboru: 8. zvezek: Orozy Dušica. Roman. I. del 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V tibijski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Burnett: Živopisna Povest 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialistična (Od socialistična do duhovnika) 16 Din. 13. zvezek: E. Ležnik: Sumi, sumi Drava. Critica iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14. zvezek: Liubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

Blago.

Ljubljana. Les: Deske, smreka, jelka, 20 mm, I, II, z malo III, 4 m, medija, 25 cm, fco Postojna tranz. 1 vag. 500-570, zaklj. 500, deske smrekove, 20 mm, 4 m, III, od 16 cm naprej, fco Postojna tranz. 1 vag. 500, zaklj. 500, bukovi obrobjeni plohi, I, II, od 88-98 mm, največ od 58 mm, od 2 m naprej, največ od 2,20, oz. 2,80 m, zdravi, ostrorobi, fco vag. Postojna tranz. 1 vagon 700, zaklj. 700, bukova drva, melerska, suha, zdrava, fco vag. Postojna tranz. 2 vag. 25, zaklj. 25, bukovi testoni, čisti, 20 mm, od 18 cm naprej, fco vag. Postojna tranz. 1 vag. 700, zaklj. 700, hrastovi plohi, neobrobjeni, od 40-130 mm, od 2,50 m dolž., I, II, III, fco meja 1100 bl., bukovi plohi, neobrobjeni, od 40-130 mm, od 2,50 m dolž., I, II, III, fco meja 500 d. — Premog: Kal. ca. 7000 antracit, Orle, fco vagon Skofljica: kosovec, za 1 tono 500 bl., kockovec, za 1 tono 450 bl., orehovec, za 1 tono 400 bl., zdrob, za 1 tono 350 bl. Kal. ca. 4800, fco vagon Ormož: kosovec nad 60 mm, za 1 tono 260 bl., kockovec 35-60 mm, za 1 to-

no 240 bl., orehovec 20-35 mm, za 1 tono 210 bl., zdrob 10-20 mm, za 1 tono 190 bl. Kal. ca. 3500, fco vag. Novo mesto: kosovec, za 1 tono 170 bl., kockovec 100 mm, za 1 tono 150 bl., orehovec 50 mm, za 1 tono 140 bl., zdrob, za 1 tono 130 bl., rovin, za 1 tono 120 bl. — Žito in poljski pridelki: Pšenica bačka 76-77, 2%, fco vagon Novi Sad 1 vag. 278, zaklj. 278, pšenica bačka, 76 kg, 2%, par. Senta 275 bl., kuruza nova za takoj, fco vag. Novi Sad 116 bl., kuruza nova za marec, fco vag. Novi Sad 120 bl., kuruza nova za april, fco vag. Novi Sad 127 bl., kuruza stara, fco vag. Novi Sad 145 bl., kuruza umetno sušena, fco vag. Novi Sad 135 bl., ječmen 64 kg, par. Novi Sad 140 bl., zeleni fižol, okrogel in podolgovat, fco vagon Maribor 270 bl., krompir beli, rinf., fco vag. slov. p. 80 bl., krompir zgodnji, roza, fco vag. slov. post. 75 bl. — Gradbeni material: Prima Portlandement »Zagorac« v sodčkih po 190-200 kg 64 bl., v jutavrečah po 50 kg 54 bl., v papirnatih vrečah po 50 kg, za 100 kg, fco vag. postaja Zidani most 58 bl.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 5. marca 1926.

višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblatnost 0-10	Padavin	
						v. sin	mm v mm 6 h
Ljubljana (dvorec)	7 750,0	4,7	65	NW 3	10	škrop	dež 0,1
	8 749,7	4,6	66	NW 2	10	"	
	14 751,6	2,4	87	SW 1	10		
	21 757,3	2,9	70	SSE 2	9		
Zagreb	749,8	4,0	83	mirno	10	pršica	dež 1,0
Beograd	750,2	4,0	76	W 3	0		0
Sarajevo	751,4	4,0	49	E 3	1		0
Skopje	754,7	0,0	96	mirno	6		0
Gruž - Dubrovnik	752,6	8,0	67	SE 1,5	0		
Praga	750,3	2,0	—	W 5	2		dež 1,0

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1, Telefon šte. 980.

UNDERWOOD

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znaklo!

HLAPCA h konjem

vajenega vožnje in kmetijskega dela — sprejem. Franjo Grobovšek, posestnik, Novo mesto 89.

Krojaškega vajenca

sprejem. Naslov se izve v upravi pod šte. 1496.

Trg. pomočnika

ali prodajalko, starjšo moč mešane stroke, dobro izurjeno — sprejme trgovec IVAN SENICA, Šostanj, 1497

DELA ISČE

gospa, pridna, poštena, za čez dan. Prevzame tudi svaženje pisarn. — Ponudbe na upravo pod: »Poštena« 1498.

KUCHARICA

pridna in poštena, vajena vsakega dela, se išče v župnišče brez gospodarstva in dekle. Ponudbe na: župni urad CRNAC, Podravska Slavonska.

Trgovsko obrtno podjetje

(dežela) sprejme v družbo

TRGOVSKO MOČ

ki bi vodila filijalo. Potrebni kapital 15-25.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod: »Družba 1508«

28 letni trgovec

(posestnik) želi poročiti verno mladenko. Dopise na upravo lista pod šifro »Pomlad« št. 1509. Slika željena. 1509

Manipulant

z večletno prakso, vešč v manipulaciji z mehkim in trdim lesom, se išče za žago v Sloveniji. — Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod šifro: »Manipulant šte. 1456«.

Pletilja

za nogavice se sprejme v Kamniku. — Naslov pove uprava lista pod št. 1474.

POMOČNIK

dobro izurjen v mesarski in prekajevalski stroki, se sprejme takoj. Ponudbe je poslati na upravo lista pod »Mesarija 2«.

IŠČEM SLUŽBO

kot skladiščnik, paznik ali boljši sluga; položim do Din 20.000 kavcije. Cenj. ponudbe na upravo pod: »Zanesljiv« 1434.

Poravnajte naročnino!

POZOR!

Radi preselitve se prodaja raznovrstno blago po jako znižanih cenah.

Marija Poznič

Sv. Petra cesta št. 11

Kupujte srečke

za Orlovski stadion!

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Terseglav.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Terseglav.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Terseglav.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Terseglav.

POZOR!

KROJNI TEČAJ

za krojače, šivilje in nešivilje se je pričel. Za zamudnike čas se do 8. t. m. — »KROJNA ŠOLA« v Ljubljani, Stari trg 19/L.

Naproday imam več tisoč

SMREKOVH SADIK

velikost od 10 do 30 cm. Cena od 100 do 1000 kosov 65 par, od 1000 do 10.000 kosov pa 35 par za komad. Anton Valant, lesni trgovec, Zasip pri Bledu. 1501

Kupim 100 m³ suhih

smrekovih HLODOV

debelih od 25 cm naprej in dolgi od 4 m naprej. IVAN ZAKOTNIK, Ljubljana, Dunajska c. 46.

HIŠA (vila)

z gospodar. poslopjem, 2 lepa vrta za sočivje, sad vrt, njiva, studenec, vse pri hiši, na glavni cesti, lepi pot, 10 minut od Ptuj. — Vse drugo se poizve pri gosp. FRANC NEDOG v Ptuj.

POZOR!

OSTANKI za perilo

so naprodaj po polovični ali zelo znižani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! Ljubljana, Resljeva cesta št. 30/L, desno.

Avto

štiriscadežen, v dobrem stanju, karbid, razsvetlji, se prodaja za 16.000 Din. Naslov v upravi pod šte. 1499.

Parni stroj

60 P.S. (Expansions-Maschine, Riedersteuerung), s kondenzatorjem, regulatorjem, ležeč, v zelo dobrem stanju, v obratu, se ugodno prodaja. — Ogled v usnjarski tovarni Carl Pollak d. d. Kranj. 1471

Čevlarski STROJ

močan, znamke »Elastik« prodam. — Anton Turk, čevljar, Loški potok.

Izvrstna slanina

(Brotspeck)

zelo poceni. Naročila do 100 kg Din 19.— (suha), preko 100 kg Din 18.— (suha). Ista soljena slanina pri kilogramu 1 Din ceneje. — Prva bjelovarska tvornica suhomesnatih robe — Josipa Svobode sinovi d. d., Bjelovar. 1514

Vsakovrsten

ZAGAN IN TESAN

LES

(suhe deske, trami) za mizarje in tesarje, vsako množino — po najnižji ceni — se dobi vsak čas v največji zalogi pri tvrdki Fran Šuštar lesna industrija, trgovina in parna žaga, LJUBLJANA Dolenjska cesta 12.

Krompir

zdrav in prebran, dobavi Kmetijska zadruga - Ptuj.

Naproday je po nizki ceni

več spalnih OPRAV

iz hrastovega, orehovega in mehkega lesa — pri JOSIPU KURNIK, Zagor. Šiška št. 51. 1319

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 70.—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 65.—

Pozor!

Kdor namerava zidati in rabiti: nosilke, cement, štukador, betonsko in drugo železo okovje, steklinike, peči, mreže za ograde in vse v to stroko spadajoče predmete dobi iste cene in v veliki izbiri pri

trgovini železnice na debelo in drobno

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Točna posrežba! Zmerne cene!

Dne 4. marca je umrl naš ljubi stanovski tovariš

Ernest Cigoj.

Služboval je na našem zavodu od njegove ustanovitve (l. 1888.) nepretrgoma. — S pokojnikom smo izgubili odličnega in izbornega strokovnjaka.

TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA v Ljubljani.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljani, predobri in skrbni soprog, oče, tast in stric, gospod

IVAN KUZMIN

v četrtek 4. t. m. ob četrti na 3 popoldne, po kratki mučni bolezni preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto, 6. marca t. l. ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Novi Vodmat 166, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi pri Sv. Petru v ponedeljek ob pol 8 jutraj.

Novi Vodmat, dne 5. marca 1926.

ZALUJOČI OSTALI.

S tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je gospod

Ivan Velkavrh

nadporočnik v pok., hišni posestnik, bivši obč. svetnik itd.

po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 82. letu starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 7. marca 1926 ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Komenskega ulica št. 7, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi v rodniško grobnico k večnemu počitku.

Počivaj v miru, dobri starček!

V Ljubljani, dne 5. marca 1926.

ZALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod.

II. Mednarodni vzorčni vel. sejem

v Poznaniu -- Poljska

od 2. do 9. maja 1926.

Zbirališče vseh poljskih pridobitnih krogov. — Najboljša prilika za navezovanje trgovskih stikov med Jugoslavijo in Poljsko. — Za jugoslovanske uvoznike in izvoznike edinstvena prilika. — Železniške in vizumske olajšave. — Brezplačna pojasnila in informacije daje generalni reprezentant

R. GOLEBIEWSKI, Ljubljana, Stari trg 19.

Kupimo večjo množino

HLODOV

hrastovih, macesnovih in borovih od 25 cm debeline in 4 do 10 m dolžine. — Ponudbe z navedbo cene na parno žago SLOGRAD d. d. Ljubljana, Spodnja Šiška. 1515

Industrijalci!

Ljubljanska tvrdka, protokolirana, strogo solidna,

prevzame razpečavanje

ozir zalogo primernih izdelkov domače industrije za Ljubljano odnosno za Slovenijo. — Ponudbe pod šifro: »Ljubljana« na Oglasi zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21.

15 letno jamstvo

Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le Stöcker za rodbinsko in obrtno rabo.

ZALOGA

L. BARAGA, Ljubljana

SELENBURGOVA ULICA 6/1

Telefon šte. 980.

Dalmatinska VINA

prvovrstna, originalna (črna, opolo, šiller in belo), v večjih količinah. Obrniti se je na: »TEŽACKA SLOGA« — Kuna (Polješac), Dalmacija. — Vsaka malverzacija in mešetarska prevara zaradi kontrole društva izključena.

Tajnik L. Vidož. Predsednik: Ig. Ostoj.

Za praznik sv. Jožefa

(19. marca) priporoča Jugoslovanska knjigarna cerkvenim zborom sledeče skladbe: CHLONDOWSKI: St. Joseph, invokacija za mešani zbor in orgle. Partitura 6 Din, glasovi po 1 Din. — Besedilo te skladbe obsega kratke stavke: »St. Joseph protector noster, ora pro nobis ad Dominum.« Skladatelj je to besedilo razširil v veličastno in lepo skladbo, ki se prav učinkovito menjata zbor in samospev. Za praznik sv. Jožefa je ta skladba kot motet po ofertoriju zelo primerna. — FAIST: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Partitura 20 Din, glasovi po 4 Din. Obsega poleg drugih tudi dve prav lepi pesmi sv. Jožefa. — FERJANČIČ: Litarije sv. Jožefa za mešani zbor. Partitura 6 Din. Melodijozne in lahke. — POGACNIK: Missa St. Josephi za mešani zbor. Partitura 12 Din, glasovi po 4 Din. Lepa in lahka; tudi za šibkejša zbor. — PREMRL: Pesmi svetnikov za mešani zbor. Partitura 12 Din, glasovi po 6 Din. Obsega 20 raznih pesmi svetnikov, med temi tudi veličastno pesem sv. Jožefa. — SATTNER: Svetniške pesmi za mešani zbor, II. zvezek 18 Din. Vsebuje šest svetniških pesmi, med temi zelo lepo pesem svetega Jožefa.